Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

2-йил чиқиши.
8 ИЮЛЬ 1967 й.
ШАНБА
№ 158 (313)
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ТОШ ЙЎНАДИГАН МАШИНАЛАР

Махсус давлат бадиий конструкторлик техника бюроси маҳаллий саноат корхоналарини такомиллашган замонавий ускуналар билан таъминлаш борасида катта ишларни амалга оширмоқда.

Йил бошидан буён техника бюроси ўндан ортиқ ана шундай ностандарт ускуналарни яратиб, ишлаб чиқаришга жорий этди. Бундай ускуналардан тош йўнишда ва қаттиқ метал лардан буюм ясашда фойдаланилмоқда.

ЯНГИ МАҲСУЛОТЛАР

Тошкент магазинларида янги маҳсулотлар — қиймали, балиқ консервалари, сут маҳсулотларидан қилинган консервалар, қуритилган гўштлар пайдо бўлди. Айниқса қуритилган қўй гўшти ва қўзи билан чўчқа рулети харидорларга маъқул бўлди.

Бу маҳсулотларни Тошкент гўшт комбинати биринчи ярим йилликда ўзлаштирди. Мамлакатимиздаги энг яхши корхоналардан бўлмиш бу хўжалик биринчи кварталда социалистик мусобақада яхши натижага эришганлиги учун СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг кўчма Қизил байроғи билан биринчи пул мукофотини олишга сазовор бўлган эди.

Коллектив ярим йиллик планини ҳам муддатидан 23 кун олдин бажарди. Ҳозир июль ойининг плани ҳам барча кўрсаткичлар бўйича бажарилиш олдида турибди.

МАССИВГА ГАЗ КЕЛДИ

Тошкентдаги минглаб оилалар «Партия XXI съезди» массивига бориб, якка тартибда уйлар қуриб олишди. Эндиликда эса бу массивда меҳнаткашларга маданий ва маиший хизмат кўрсатиш борасида бир қатор тадбирлар амалга оширилмоқда.

Яқинда массивдаги хонадонлар да табиий газ алангаси ёнабошлади. «Ташпромкоммунгаз» трестининг мастери Раҳматов газни биринчи бўлиб ёқиб бериш шарафига муяссар бўлди.

Трест газчилари қисқа вақт ичида массивда газ қувурларини ётқиздилар. Газчилар юбилейгача яна 300 хонадонни газ билан таъминлаш мажбуриятини олдилар.

МАШИНАЛАРНИНГ УМРИ УЗАЯДИ

Машиналарнинг юриш муддатини узайтириш, барча агрегат ва ускуналарнинг бир меъёрда ишлашини таъминлаш техника прогрессининг энг асосий проблемаларидан биридир.

Бу соҳада қандай ютуқ ва камчиликлар бор? Конструкторлар ва бошқа касб эгаларининг бу соҳада эришган ютуқлари нималардан иборат? Шаҳар партия комитети томонидан ташкил қилинган семинарда шу масала муҳокама қилинди.

Конструкторлик бюроси ва бошқа корхоналарнинг конструктор ва технологлари, шунингдек контроль аппаратининг ходимлари машиналарнинг асосий хусусиятлари, машиналар деталлари сифатини ошириш, агрегатларнинг узлуксиз юришини таъминлаш масалалари юзасидан лекцияларни тингладилар.

Инженер-техник ходимлар ва ишлаб чиқариш новаторларининг навбатдаги семинари 22 июлда ўтказилади.

ЭРТАГА—СССР ҲАВО ФЛОТИ КУНИ

ЛОЧИНЛАР ВЕТЕРАНИ

Тошкент аэропортида кеча ва кундуз ҳаёт бирдек қайнайди. Ҳаво кемалари мамлакатимиз йирик саноат марказлари ва республикамиз шаҳарлари томон бирин-кетин парвоз этадилар. Ўзбекистоннинг энг йирик бу аэропорти бир суткада 2 мингдан ортиқ пассажирга хизмат кўрсатмоқда. Бу ерга келган пассажирлар аввало ахборот хизмати бўлимига мурожаат қилиб, граждан авиациясининг иши билан танишадилар.

Бу масъулиятли участка ишини Роман Александрович Хосаев бошқармоқда. У ўз ҳаётини авиация билан боғлаганига 36 йилдан ошди. Шундан чорак асрини Ўзбекистон граждан авиацияси бошқармаси хизматида ўтказди.

— 30-йиллардаги пассажир ташиш даврида,— дейди В. А. Хосаев,— самолёт бортида қурол-яроғ, ҳатто бомба олиб юришга тўғри келар эди. Чунки, ўша пайтдаги босмачилар тўдалари қўлида бир неча учувчиларимиз ҳалок бўлган эди.

1941 йил Тошкент—Москва маршрутида учиб кетаётган Хосаев Актюбинскка келганда «Уруш бошланди!» деган аянчли телеграмма олди. Аммо, ана шу рейс билан Тошкентга қайтиб келолмади. У Москвага боргач, фронтга жўнади. Болтиқ денгизининг Даго оролидаги денгизчиларнинг ҳаётини сақлаб қолиш учун душман вақтинчалик босиб олган территорияга бориб қўнди. Уруш йиллари Аляскада хизмат қилди. Унинг жасоратига Америка учувчилари ҳам қойил қолишди. Хосаев урушдан жанговар Қизил Байроқ ордени, «Қизил юлдуз» ордени ҳамда 1 даражали Ватан уруши нишонини кўкракка қадаб, Тошкентга қайтди.

Шундан кейин у совет делегатларини БМТ Бош Ассамблеясига — Сан-Францискога, Англияга, Франция, Греция, Швейцария, Болгария, Югославия каби мамлакатларга олиб борди. Роман Александровични энг тажрибали командир сифатида Ўзбекистон граждан авиацияси бошқармаси учиш инспекциясининг бошлиғи қилиб тайинладилар. Роман Александрович самарали меҳнатлари эвазига «Меҳнат Қизил Байроқ» орденига сазовор бўлди.

Йиллар ўтмоқда... Аммо, лочинлар ветерани ҳали ҳам меҳнатдан чарчагани йўқ. Авиация флоти авиаторларининг меҳнат ва жанговар традицияларини абадий сақлаб келаётган ўртоқ Хосаев ҳозирда ҳам ўз кучи ва билимини жонажон авиацияга бағишламоқда.

БАЙРАМГА МУНОСИБ СОВҒА

Ўзбекистон граждан авиацияси бошқармасида меҳнат қилаётган ҳаво лочинлари орасида биринчи класс учувчи, коммунистик меҳнат экипажининг командири Жемс Васильевич Серов номини ҳамма алоҳида ҳурмат билан тилга олади. Унинг йигитлари «ИЛ-18» ҳаво лайнерини бошқаришади. Ана шу экипаж аъзолари республикамиздаги авиаторлар орасида биринчи бўлиб ватанпарварлик чақириғини ўртага ташладилар. Улар ташаббуси билан республикамиз учувчилари ўртасида «Октябрь 50 йиллиги» номли экипаж» унвонини олиш учун экипажлар ўртасида мусобақа кенг авж олди.

Бу азаматлар ўз байрамлари — СССР Ҳаво флоти кунини қандай ютуқлар билан нишонламоқдалар?

—Шарафли номни олиш учун бошланган мусобақа,— дейди Ж. В. Серов,— бизларни янада дўстлаштирди ва умумий мақсад томон илҳомлантирди. Экипажимиз ўтган қисқа муддат ичида 13 соат учиш вақтини тежади. Бу—2535 сўм демакдир. Бунда иккинчи учувчи Г. С. Дерқач, штурман В. Г. Фролов ва борт радист В. С. Кудрявцев ва биринчи класс борт механиги Г. П. Цоинларнинг катта ҳиссаси бор.

Экипаж командири Ж. В. Серов партия маорифи шохобчасининг пропагандисти, В. Г. Фролов эса касаба союз ташкилотининг раҳбаридир. Экипаж аъзолари байрам арафасида яна бир қувончга сазовор бўлдилар. Учувчи Г. С. Деркач ва борт радист В. С. Кудрявцев оиласига йўлдош шаҳарчадан шинам квартиралар ажратиб берилди.

Авиаторлар Ватанга ва партияга раҳматлар айтар эканлар, улар ҳам Улуғ Октябрнинг 50 йиллик тўйини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга астойдил бел боғлаганликларини билдирдилар.

БЕШ ЙИЛЛИК ИЛҒОРЛАРИ

Коммунистик меҳнат зарбдори илғор токарь Х. Муҳамедов «Компрессор» заводи механика цехининг пешқадам жамоатчи ишчиларидан бири ҳисобланади. У ўртоқлик суди аъзоси, маҳаллий комитет активидир.

Суратда: Х. Муҳамедов иш устида.

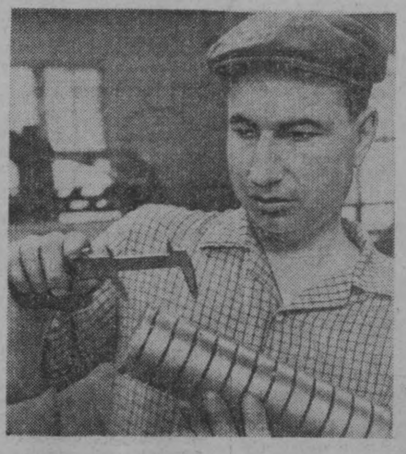

С. Фатеев экскаватор заводи механика цехининг пешқадам токаридир. Шу корхонада 12 йилдан буён узлуксиз меҳнат қилиб келаётган бу илғор ишчи мунтазам равишда барча топшириқларини ортиғи билан адо этади.

Суратда: коммунистик меҳнат зарбдори С. Фатеев.

ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШЛАРИДА

Ленин район партия активининг КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарорлари ва шу муносабат билан район коммунистлари олдида турган муҳим вазифаларга бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишда район партия комитетининг биринчи секретари Б. Ғ. Халилов доклад қилди.

Доклад юзасидан музокарада сўзга чиққан электр лампа заводи партия ташкилотининг секретари О. Карасёв, райондаги 4-туғруқхонанинг бош врачи Е. Наруллаева, Октябрь революцияси номидаги завод пўлат қуюв цехининг мастери С. Калугин, район ҳарбий комиссари А. Кузнецов ўртоқлар партиямизнинг жаҳонда тинчликни мустаҳкамлаш юзасидан олиб бораётган изчил сиёсатини район коммунистлари тўла маъқуллаганликларини таъкидладилар.

Йиғилиш муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

* * *

Кеча «Главташкентстрой» партия ташкилотининг йиғилиши бўлиб ўтди. КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми якунлари ва «Главташкентстрой» партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг секретари К. Бекаев доклад қилди.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми қарорларини якдиллик билан маъқулладилар.

ЁШ ТЕХНИКЛАР ИЖОДИ

Республика ёш техниклар станциясида бўлажак конструкторлар «Бип-бип» деган механик одамни яратишди. У бир неча енгил юмушларни «бажонидил» бажаради. Ёш техниклар ўзларининг пионер лагерлари учун бир неча механик двигателлар, нодир асбоблар яратиб беришди.

Техника ўқитувчиси Г. Г. Копталов раҳбарлигида болалар ажойиб бир конструкция ихтиро қилдилар. У кичик сув электростанциясидир.

БОҒДАГИ СУҲБАТЛАР

Тельман номли боғда меҳнаткашларнинг олимлар, халқаро ҳаётни шарҳлаб берувчилар, мутахассислар, кекса коммунистлар билан учрашувлари уюштирилмоқда.

Жумладан, тарих фанлари кандидати М. Аминжонова яқинда «Революционер аёллар» циклидаги суҳбатларнинг навбатдагисини ўтказди. У машҳур немис революционер аёли Клара Цеткин тўғрисида, Лениннинг доҳиёна ғояларини амалга ошириш учун курашда жаҳон коммунистик ҳаракатига бебаҳо ҳисса қўшганлиги тўғрисида гапириб берди.

Халқаро аҳвол тўғрисида лекторлардан А. Шчербаков, П. Саламевич, А. Ким ва бошқа ўртоқлар ўқиган лекциялар ҳам ғоят мароқли ўтди.

МАҲАЛЛА КОМИТЕТИ ҲИСОБОТИ

«Зарафшон» маҳалласининг ҳисобот мажлиси бўлиб ўтди. Маҳалла комитетининг раиси ўртоқ Мирзакаримов маҳаллада ўтган йилда қилинган ишлар ва келгусидаги режалар тўғрисида гапирди.

Йиғилишда сўзга чиққан Ўзбекистон кекса шоири Ҳабибий маҳаллани ободонлаштиришда ва тарбиявий ишларда маҳалла жамоатчилиги ролини ошириш ҳақида сўзлади.

Беш йиллик илғорлари

БЕШ МИНУТ ХАЁЛИ

Умар ака бугун ишга эрта келди. Учинчи сменада ишлаганлар иш жойини сменадошига топшириш учун тозаламоқда. Навбатчи ювингани чиқиб кетаётиб эди, Умар ака уни гапга тутди:

— Венгер машинаси яхши, тўхтамасдан ишладими? — ишонқирамагандай сўради у электрик Ҳаким Майдиновдан.

— Кўнгилдагидек, — деди электрик Умар акага қараб ва қўшиб қўйди.— Ҳатто танаффус ҳам берилмади. Ундай бўлса яхши,— деди-ю, бригадир деворда осиғлик катта электр соатига қаради: вақт етти ярим бўпти. Соатдан кўзини узган Умар ака стулга ўтирди-да, нималарнидир ўйлай бошлади, хаёлини алланималар чулғади. Умар ака будильникнинг жиринглашидан уйғониб кетганида ойиси хонтахта устидаги дастурхон атрофида чой ичиб ўтирарди. У ювиниб келди-да дастурхон атрофида ўтиракан, онасининг оппоқ сочларига кўзи тушиши билан хижолат бўлди:

— Келинингиз ухласин у, сиз...,— негадир вужуди титраб кетди ўғилнинг. Она ўғлига қаради-да гап бошлади:

— Турган эди, мен қўймадим. Биласанми ўғлим, — онанинг товушида хазинлик пайдо бўлди,— бугун отангдан қора хат келганига 23 йил бўлибди. Хаёл билан бўлиб ҳеч ухлолмадим, айланай...

Умар томоғига бир нарса тиқилгандай бўлди. ҳатто хўплаган чойини ҳам ютолмади.

Онанинг киприклари шабнамдаги гиёҳдай намланди-ю, дарров қуриди. Она эсига шу дамда бундан 23 йил бурун ўғлига берган ваъдаси тушган эди...

...Умарнинг отаси Ватан учун жонини қурбон қилганида ўн етти яшар эди у. Шунда Умар онасининг маслаҳати билан, ота касбини эгаллашга сўз берди.

1945 йили «Ташкенткабель» заводига ишга келди у. Умар заводда электрикка ёрдамчи бўлиб ишлай бошлади. Касбни ўрганиш учун ҳам билим, ҳам қунт керак экан. Ўн етти баҳорда очилган олча гулининг шохиди бўлган Умарда қунт етиб ортгани билан билим етишмасди. Шунда у ўзича ҳар хил китобларни, хусусан электротехникага оид китобларни бериилиб ўқий бошлади.

Ҳақиқатан ҳам, меҳнатдан келса бойлик, турмушинг ҳам бўлар экан чиройлик. Мана 22 йилдирки, у ишчи. Олтинчи разряди бор, электриклар бригадасига бошлиқ.

Бир воқеа унинг эсидан ҳеч чиқмайди. Заводнинг ҳашаматли маданият саройи кишилар билан лиқ тўла эди. Умар ака рўйхатда номини эшитиб, ўзини бир дақиқа йўқотиб қўйди, кейин секингина ўрнидан турганини билади. Клубнинг шиплари гулдурос қарсаклардан ларзага келгандай бўлди унга. Президиум столи ёнига келиб, директорнинг қўлидан икки варақли жигарранг дафтарчани олиб, зўрға «раҳмат» деганини билади. Ундан кейин рўйхатда Тўхта Маҳмудов, Пётр Кабановларнинг номлари ҳам чиққан эди. Икки шогирди кўчада устозини маҳкам қучоқлаб табриклашди ва жигарранг дафтарчани очишди. Унда «Умар Шамсудиновга коммунистик меҳнат зарбдори деган ном берилсин» деган сўзлар ёзилганди.

Ҳа, меҳр билан меҳнат қилиш унга бахт, обрў келтирди. Албатта меҳнатни севишгина камлик қилади. Умар ака меҳнат соҳиби —одамларни ғоятда севади, уларни эъзозлайди.

Ҳали Умар ака Ҳаким Майдиновдан венгер машинасининг иши ҳақида сўраган эди. Бунинг боиси бор. Заводнинг буюртмаси билан Венгрия Халқ Республикасидан соч толасидай ингичка мис сими тайёрлайдиган янги машина олинган эди. Машинанинг электросхемаси жуда мураккаб. Ўзи эса электроника билан жиҳозланган эди. Умар ака заводда биринчи бўлиб ана шу мураккаб янги машинани ўрганиб, ишга туширди...

...Шу пайт Майдинов ювиниб қайтиб келди. Соат стрелкаси ҳаммаси бўлиб беш минутга силжибди. Машиналарни текшириб кўриш керак, — бригадирнинг миясидан шу хаёл ўтди-ю, кейин цехга кирди. Рост-да, хусусан беш кунлик иш кунига ўтгандан кейин машиналар танаффуссиз ишлаши керак, акс ҳолда план бажарилмай қолиши мумкин, ёҳуд паст сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришимиз мумкин. Ахир, 20 дан ортиқ хорижий мамлакатлар завод маҳсулотини харид қилишади. Улар олдида юз шувут бўлмасинда! Умар ака рубильникни ўчириб, машинанинг қопқоғини кўтарди-да, ишга киришди. Энди у маҳсулот ишлаб чиқариш, юбилейга шахсий совғалар тайёрлаш хаёли билан банд эди.

Х. ТЎРАЕВ.

Эл хизматига

Бешёғоч кўчасидаги техника билим юртини бу йил 300 га яқин йигит-қизлар битириб чиқди.

Улар радио-телемеханика, тикувчи, бухгалтер, этикдўзлик касбларини ўрганиб олдилар.

Бу билим юртини битириб чиққанлар асосан Улуғ Ватан урушининг инвалиди, меҳнат инвалиди ва кўп болали оналарнинг фарзандларидир. Улар бу билим юртини битириб Фарғона, Навоий, Гулистон, Тошовуз шаҳарларига ишга жўнаб кетишди.

Чиқиндидан маҳсулот

Тошкентдаги пластмасса буюмлари заводида илгарилари хом ашё чиқиндиларидан тўла фойдаланилмас эди. Ҳозир эса бундай чиқиндилардан маҳсулот ишлаб чиқаришда фойдаланилмоқда. Бундан ташқари, эндиликда рўзғоримизда дастурхон ўрнида ишлатиладиган турли хил химиявий материаллар, снёҳ, болалар учун коптоқ ва турли хил ўйинчоқлар ҳамда баъзи бир бошқа хил буюмлар ҳам ишлаб чиқарилмоқда. Бундай химиёвий маҳсулотлар аввалги йилдагига нисбатан бу йил 30 процент кўп ишлаб чиқарилади.

ҚЎШИҚЛАР ЯНГРАГАНДА

Киров райони аҳолиси учун шинам турар-жой бинолари барпо этиш мақсадида вақтинча жанговар қуролини бинокорлик касбига алмаштирган жангчилар ҳузурига санъаткорлар ташриф буюришди.

Бу ерда бўлиб ўтган санъаткорлар билан жангчилар учрашувида шаҳримизда меҳмон бўлиб турган Красноярск музикали комедия театрининг артистлари ёш талантли композитор А. Пахмутова ижодига бағишлаб адабий кеча ўтказдилар.

ЯНГИ МАГАЗИН

«Октябрь» массивининг 21-кварталидаги Нашриёт кўчасида янги озиқ-овқат магазини очилди. Октябрь район пишеторгига қарашли бу 102-магазин янги массив аҳолисига муносиб совға бўлди.

Комсомол аъзоси Л. Баннова Тошкент Тўқимачилик комбинати, 2-йигирув фабрикасининг илғор ип ўровчиларидан биридир. Бу меҳнатсевар аёл шу корхонада анчадан бери узлуксиз меҳнат қилиб, мунтазам равишда барча топшириқларини ортиғи билан адо этади. Совет давлатининг 50 йиллиги шарафига бошланган меҳнат вахтасида туриб ишлаётган бу илғор ишчи йиллик топшириғини ўн ойда бажаришга аҳд қилган.

СУРАТДА: Л. Баннова.
М. Нуриддинов фотолари.

Жаҳон ойнаси

АГРЕССОРЛАР ЖИЛОВЛАНСИН!

1967 йил 21-23 июнда Америка авиацияси ва артиллерияси Вьетнамдаги демилитаризация қилинган зонанинг шимолий қисмидаги Винькуанг қишлоғини ер билан яксон қилди. Америка империализмининг Вьетнамдаги бу янги жиноятини, ваҳшийлигини гитлерчиларнинг иккинчи жаҳон уруши вақтидаги жиноятларигагина тенглаштириш мумкин.

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ БИРДАМЛИГИ СОВЕТ КОМИТЕТИ БИЛАН ВЬЕТНАМНИ ҚУВВАТЛОВЧИ СОВЕТ КОМИТЕТИНИНГ ҚЎШМА БАЁНОТИ

<> <>

Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Совет комитети билан Вьетнамни қувватловчи Совет комитети биргаликда баёнот эълон қилиб, улар шу баёнотда Америка ҳарбийларининг Вьетнамдаги ваҳшиёна, йиртқичларча ҳаракатларига қарши совет жамоатчилиги номидан кескин норозилик билдирдилар.

Америка империалистлари Вьетнамда агрессив уруш бошлаб ва бу билан халқаро ҳуқуқнинг энг элементар нормаларини — суверенитет ва территориал бутунликни ҳурматлаш принципларини бузиб, Вьетнам халқининг тинчликка ва озодликка интилишини бостирмоқ учун энг ваҳшиёна усулларни қўлланмоқдалар, ҳатто аҳоли яшайдиган жойларни атайин ер билан яксон қилмоқдалар ва тинч аҳолини кўплаб қирмоқдалар. Мана шуларнинг ҳаммаси Вьетнамда Америка империализми Роттердамга ва Ковентрига самолётлар юборган, Лидице ва Орадурни емиришга раҳбарлик қилганлар изидан бораётганлигини кўрсатиб турибди.

Совет кишилари АҚШ империалистларининг бу бандитлик ҳаракатларидан ғазабланмоқдалар. АҚШ империалистларининг бу бандитлигига фақат геноцид деб баҳо бериш мумкин. Шу билан бирга совет кишилари АҚШ империалистларининг агрессиясига қарши муқаддас кураш олиб бораётган қаҳрамон Вьетнам халқига ўзларининг қардошлик ҳисларини яна бир марта изҳор қиладилар. Совет кишилари Вьетнам халқининг адолатли курашига бундан буён ҳам ёрдам ва мадад беришни давом эттира берадилар.

Совет жамоатчилиги Вьетнам Демократик Республикаси ташқи ишлар министрлигининг 1967 йил 27 июндаги баёнотини тамомила ва тўла равишда маъқуллаб қувватлайди ҳамда Вьетнамдаги агрессив урушга дарҳол чек қўйишни, Шимолий Вьетнамни бомбардимон қилишларни тўхтатишни ва Вьетнам халқига ўзининг ички ишларини ҳал қилишни ўзига топшириб қўйишни талаб қилади.

Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Совет комитети билан Вьетнамни қувватловчи Совет комитети жаҳондаги барча халқаро ва миллий демократик ташкилотларга мурожаат қилиб, уларни АҚШнинг Вьетнамдаги империалистик агрессияси кенгайтирилаётганлигига қарши, Америка империалистлари Вьетнамда қилаётган геноцидга қарши курашни активлаштиришга чақиради.

АҚШда ЗАБАСТОВКА ҲАРАКАТИ

АҚШ

НЬЮ-ЙОРК. Кейинги ойларда АҚШда забастовка ҳаракати ғоят кенгайиб кетди. Бу ҳаракат қатнашчилари иш ҳақининг оширилишини талаб қилмоқдалар. Резина саноати ишчиларидан 51 минг кишининг забастовкаси тўрт ойдан буён давом этмоқда. Америка меҳнат федерацияси — ишлаб чиқариш касаба союзлари конгрессига қарашли авиация ва автомобиль саноати ишчилари бирлашган касаба союзи резина саноати ишчилари касаба союзига қарз тариқасида ва забастовкани қўллаб-қувватлаш юзасидан ёрдам тариқасида бир миллион доллардан ортиқ маблағ берди.

Электриклар касаба союзи аъзоларидан 26.500 киши қарийб бир ойдан буён иш ташлаб келмоқда. Бунинг натижасида «Радио Корпорейшн Оф Америка» корпорациясига қарашли неча ўнлаб заводларда радиоприёмник, телевизор ва ҳисоблаш машиналари ишлаб чиқариш тўхтаб қолди.

Калифорния штатининг шимолида омбор ишчилари иш ташладилар. Бу забастовкада 25 минг киши қатнашмоқда.

СЕРГЕЛИ ХУШХАБАРЛАРИ

ЯНГИ КИНОТЕАТР. Шаҳарчада 400 ўринли дастлабки кинотеатр томошабинларни қучоғига таклиф этмоқда. Яқинда «Тинчлик» кинотеатрининг тантанали очилиш маросими бўлди. Ленинградлик қурувчилар коллективининг бошлиғи майор В. Манаенков бинони барпо этишда фидокорона меҳнат қилган солдатлар бригадаларининг иши тўғрисида гапириб берди. Йиғилган томошабинлар қўли гул бунёдкорларга самимий миннатдорчилик изҳор этдилар.

БОҒ-ШАҲАР. Район Совети ижроия комитети коммунал хўжалик бўлими хизматчиларининг шу кунги меҳнатини кўрсангиз, таҳсинлар ўқийсиз. Ёзнинг ҳароратли шу кунларида улар ҳар бир дарахт, ҳар бир гулни қалб меҳри билан парвариш қилишаётир. Чунки, бу ерга келтирилган юзлаб туп Россия қайинлари, Украина каштанлари ва бошқа мевали ва манзарали дарахтлар янгича иқлим шароитига мослашиши учун уларни ўз она еридаги каби парвариш қилиш талаб этилади. Хизматчилар буни гул ва дарахтларни вақтида суғориб, вақтида тагини юмшатиб, вақтида ўғитлаб, чаманзорлар бунёд этмоқдалар.

Яқинда Тельман номли маданият ва истироҳат боғида бўлиб ўтган шаҳар гулчиларининг кўригида Сергели гул ишқибозларининг биринчи ўрин ва диплом билан мукофотланганликлари ҳам бежиз эмас. Район коммунал хўжалик бўлимининг бошлиғи Р. Рўзиқулов, агрономлардан В. Жердова, А. Дуров, А. Даниленко, Т. Шим ўртоқлар етиштирган гуллар кўргазманинг кўрки бўлди. Ҳозирги кунда шаҳарчада тўрт гектардан ортиқроқ ер гулзор қилинган бўлса, орадан кўп вақт ўтмай бу майдонни икки баравар кенгайтириш назарда тутилади.

ЛАГЕРЬ ҚУЙИНИДА. Шаҳарчадаги тўрт мактабнинг талабалари дастлабки ўқув йилини муваффақиятли якунладилар. Биринчи марта 12 ўқувчи йигит-қиз ўрта мактабни тугатиб, етуклик аттестати олишга муяссар бўлишди. Улар шу кунларда олий ўқув юртларига кириш учун қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар.

Ўқувчи ёшларнинг ёзги каникулини мазмунли ташкил этиш мақсадида район маориф бўлими райондаги икки мактаб ҳузурида 600 болага мўлжалланган лагерь очди.

ПАРТИЯНИНГ ИЛҲОМБАХШ ҲУЖЖАТИ

I.

Октябрнинг шонли юбилейига тайёргарлик совет кишиларининг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайрати юксалган вазиятда ўтмоқда. Бу тайёргарлик совет халқининг маънавий сиёсий бирлиги ва Коммунистик партия теварагида жипслашуви янада мустаҳкамланганлигини кўрсатиб турибди.

КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги» тўғрисида Марказий Комитетнинг июнь Пленуми маъқуллаган Тезисларини совет кишилари қонуний ифтихор ҳислари билан кутиб олдилар. Социалистик мамлакатларнинг, қардош коммунистик ва ишчи партияларнинг матбуоти Тезисларни тўла маъқуллаб шарҳламоқда. Миллий озодлик кураши олиб бораётган мамлакатларда бу Тезисларни ғоят қизиқиб ўрганмоқдалар.

Буржуа пропагандистлари ҳам бу муҳим ҳужжат тўғрисида индамай қола олмадилар. — улар КПСС Марказий Комитети Тезисларининг ўтказаётган таъсирини гарчи зўр бериб сусайтиришга уринаётган бўлсалар ҳам, аммо Тезисларнинг жуда катта халқаро аҳамиятини эътироф қилишга мажбур бўлдилар.

Тезисларга шу қадар кенг эътибор берилаётганлигининг сабаби аввало шуки, бу Тезислар «Жаҳон тарихининг янги даври» (В. И. Ленин) — капитализмдан социализмга ўтиш даврини очиб берган энг улуғ революцияга бағишланган.

КПСС Марказий Комитетининг Октябрь 50 йиллигига бағишланган Тезислари катта умумлаштирувчи кучга эга бўлган назарий ва сиёсий ҳужжатдир. Бу ҳужжатда революциямизнинг шонли йўли партиявий позицияга, марксизм-ленинизм позициясига асосланиб чуқур тушунтириб берилган, совет халқи олиб борган ярим асрлик курашнинг асосий социал-сиёсий якунлари баён қилинган, партиямизнинг жаҳондаги биринчи социалистик жамият қуришга раҳбарлик қилишдаги ғоят катта тажрибаси умумлаштирилган, коммунистик қурилишнинг ҳозирги вақтдаги вазифалари қараб чиқилган. Октябрнинг ва мамлакатимиздаги социализм ғалабасининг ҳозирги дунёдаги революцион ўзгаришлар учун бўлган жаҳоншумул тарихий аҳамияти кўрсатиб берилган.

Тезислардаги асосий қоидаларнинг ҳаммаси энг муҳим назарий ҳужжатларга — партия Программасига, XXIII съезднинг ва КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қарорларига асосланган. Шу ҳужжатларда ҳозирги замон шароитида марксизм-ленинизм назарияси ўз ифодасини топди ва ижодий ривожлантирилди. Тезислар партиямиз Марказий Комитетининг коллектив ижодий фаолиятининг натижасидир.

Тезисларнинг бутун мазмуни орқали ифодаланган асосий идея шундан иборатки, фақат социалистик революция йўлидагина инсоният социал-иқтисодий ва маънавий озодликка эриша олади, ҳар томонлама тараққий эта олади. Революция тўғрисида ва революцияни янада ривожлантириш учун хизмат қиладиган бу Тезислар революционерларнинг тажрибасини революционерларнинг янги авлодлари учун умумлаштириб берди. Бу Тезислар революцион курашчиларни синфий курашнинг янги жамият қуришнинг энг бой тажрибаси билан қуроллантиради, коммунизм идеясининг тўла тантана қилишига бўлган ишончни уларнинг дилига жойлаштиради.

Тарихда абадий қайд этилган муқаррар факт шуки, асрнинг энг чуқур конфликти ишлаб чиқаришнинг ижтимоий характери билан ишлаб чиқариш маҳсулотларининг хусусий капиталистик тарзда ўзлаштирилиши ўртасидаги, пролетариат билан империалистик буржуазия ўртасидаги конфликт бизнинг мамлакатимизда революцион йўл билан ҳал қилинди. Октябрь революцияси фитна эмас, юқори табақалар қилган тўнтариш эмас, балки туб ҳаётий манфаатлар, мамлакат тақдири тўғрисидаги чуқур ташвиш революцион ўзгаришлар ясашга қатъий равишда ғайратлантирган ишчи ва деҳқонларнинг кенг ҳаракатидир. Октябрь революцияси Россиядаги социал-иқтисодий ва сиёсий ривожланишнинг жаҳон тарихий жараёнининг қонунияти натижасидир, туб ижтимоий проблемаларни ҳал қилишнинг бирдан-бир тўғри йўлидир. «XX асрнинг бошида, — дейилади Тезисларда, — Россияда ғолибона социалистик революция учун объектив шароит, шунингдек субъектив шарт-шароитлар юзага келди. Россия жаҳон революцион ҳаракатининг маркази бўлиб қолди». Россия социалистик революция учун етилганми, деб большевиклар билан меньшевиклар ўртасида, революционерлар билан реформистлар ўртасида бўлиб келган тарихий тортишув Ленин, большевиклар партияси олдиндан айтиб қўйганидек, узил-кесил ҳал бўлди.

Революцион кураш тажрибаси берган сабоқ шуки, ағдариб ташланган эксплуататор синфлар, халқаро империализм ўзи қўлдан бериб қўйган позицияларни қайтариб олишга ҳамма воситалар билан уриниб беради. Енгиб чиққан халқ, дейилади Тезисларда, қўлига қурол олиб, революция ғалабаларини ҳимоя қилишга, эксплуататорлар қаршилигини бостиришга ҳамиша тайёр бўлиб туриши лозим. Эксплуататорларнинг зўрлик ишлатишига жавобан уларга нисбатан қилинадиган революцион зўрлик ўз социал озодлиги учун курашга кўтарилган халқнинг муқаддас ҳуқуқидир. СССРда капитализмдан социализмга революцион йўл билан ўтиш, ағдариб ташланган эксплуататор синфларнинг қолдиқлари билан, шаҳар ва қишлоқдаги капиталистик унсурлар билан, бизни Ленин йўлидан тойдиришга уринган «сўл» ва «ўнг» оппортунистлар билан шиддатли синфий курашда амалга оширилди.

Партиямиз ва халқимизнинг коммунизм қуришдан иборат буюк бунёдкорлик мақсади айни вақтда партиямиз билан халқнинг жаҳонни революцион янгилашга қўшган асосий ҳиссасидир. Янги ижтимоий тузумни вужудга келтириш, унинг иқтисодий ва мудофаа қудратини муттасил ошира бориш, — энг муҳим интернационал вазифадир, жаҳон майдонидаги кучларнинг нисбатини социализм фойдасига, империализм ва реакция зарарига янада ўзгартиришнинг ҳал қилувчи шартларидан биридир.

Ўзининг бутун тарихи давомида партиямиз, халқимиз қийинчиликлар билан ҳисоблашмай, озодлик ва миллий мустақиллик иши учун, революция иши учун курашувчиларга ҳамиша жуда кенг ёрдам бериб турдилар ва ёрдам бермоқдалар. Ҳеч бир каттароқ революцион ҳаракат бўлмаганки, КПСС ва бутун совет халқи шу ҳаракатга бирдамлик кўрсатмаган бўлсин, — буни халқаро ишчилар синфи яхши билади. Ленин партияси бўлган КПСС халқаро революцион кучларни қўллаб-қувватлашни ўз фаолиятининг ажралмас қисми, деб ҳисоблайди, пролетар интернационализми байроғини баланд кўтариб келмоқда.

Мамлакатимизнинг революционлаштирувчи таъсир ўтказаётганлиги яна шундан иборатки, социалистик ва коммунистик қуриш ижобий намуна кўрсатиб турибди. Ҳозирги кунда жаҳоннинг социал-сиёсий манзараси шу қадар ўзгариб кетган экан, инсоният учун қилинган бу ўзгаришлар жуда кўп жиҳатдан Россиядаги пролетар революцияси СССРдаги социализм ғалабаси туфайли вужудга келди. Жаҳон тарихий ривожланишининг Октябрь революцияси белгилаб берган асосий тенденцияси мустаҳкам қарор топди: Жаҳон тарихий ривожланишининг асосий йўналишини ва унинг бош хусусиятларини эндиликда жаҳон социалистик системаси, империализмга қарши, жамиятни социалистик қайта қуриш учун курашаётган кучлар белгилаб бермоқда.

II.

Тезисларда реал мавжуд бўлиб турган социалистик жамиятнинг тарихи ва назарияси, шу жамият ривожланишининг асосий босқичлари, шу жамият ҳаётий фаолиятининг принциплари, иқтисодий, сиёсий ва маънавий тузилиши умумлаштириб баён қилиб берилган, унинг тарихи ва назариясидан бошқа мамлакатларда ижодий фойдаланмоқдалар.

Октябрь революциясидан кейин дарҳол бизнинг олдимизда пайдо бўлган вазифалар фақат сиёсий жиҳатдангина эмас, шу билан бирга назарий жиҳатдан ҳам мураккаб вазифалар эди. Назарий принципларни реал ижтимоий формаларда мужассамлаштириш, объектив қонуниятларнинг талабларига мувофиқ сифат эътибори билан янги социал-иқтисодий формация қуриш, унинг барча ва жуда мураккаб, хилма-хил ижтимоий алоқалари ва муносабатларини яратиб бериш зарур эди. Халқ хўжалигини бошқаришнинг янги формаларини ишлаб чиқиш, шаҳар билан қишлоқ ўртасида, буюк мамлакатимизнинг кўп сонли халқлари ўртасида янги ўзаро муносабатларни вужудга келтириш керак эди. Кўп миллионли меҳнаткашлар оммасининг маданиятини юксалтириш, жамиятни сиёсий бошқариш, социалистик давлатни тузиш, меҳнаткашлар оммасини ижтимоий турмушнинг туб масалаларини ечишга жалб этиш проблемаларини ҳал қилиш керак эди.

В. И. Ленин бошчилигидаги Коммунистик партиянинг тарихий хизмати шундан иборат бўлдики, у совет халқини социализм қуришнинг илмий плани билан қуроллантирди, бу план революцион-ўзгартирувчилик фаолияти давомида реал социал формаларда мужассамлантирилди. Буюк йўл босиб ўтилди, кўпгина қийинчиликлар ва тўсиқлар бартараф қилинди, социализм қуришнинг ленинча плани амалга оширилди.

1917 йилда Совет давлатини қуришга киришиб, биз қолоқликдан ҳозирги замон саноатининг ва илмий тараққиётининг чўққиларига, энг илғор ижтимоий тузумга, социалистик демократияга, маданият ва илғор идеологиянинг юксак даражасига жуда катта қадам ташлаб ўтдик. **Мамлакатимизда социализм тўла, узил-кесил ғалаба қозонди.** Социалистик индустрлаштиришнинг, қишлоқ хўжалигини кооперативлаштиришнинг, ленинча миллий сиёсатни ва маданий революцияни амалга оширишнинг Ватанимиз тарихий тақдири учун, социализм йўлидаги курашнинг интернационал тажрибасини бойитиш учун бўлган аҳамияти Тезисларда уқтириб ўтилган.

50 йил мобайнида бизнинг партиямиз халқаро аҳамиятга эга бўлган жуда мураккаб социал, иқтисодий ва сиёсий проблемаларни ҳал қилиб, илмий социализм назариясини ва практикасини беқиёс бойитди. Биринчи социализм мамлакати социализмнинг ленинча принциплари моҳиятини, ишчилар синфининг бунёдкорлик вазифасини, марксизм-ленинизм назариясининг битмас-туганмас бойлигини ва ҳар томонлама мукаммаллигини ўзининг жаҳоншумул тарихий тажрибасида очиқ кўрсатди. Социализм қуришдаги совет тажрибаси самарали бўлиб чиққанлиги бошқа бир қанча мамлакатларнинг социализмга ўтишида катта роль ўйнади. Тезисларда социализмнинг мамлакатимиздаги ва бошқа социалистик мамлакатлардаги ижодий практикаси билан бойитилган замонавий, маркача-ленинча концепцияси баён қилиб берилган.

«Марксизм-ленинизм илмий назариясини амалга ошириш, дейилади Тезисларда, ишчи ва деҳқонларнинг, барча меҳнаткашларнинг туб манфаатларига тўла мос бўлиб тушаётганлигини, жамиятни социалистик ривожлантириш йўлидагина ҳар томонлама социал тараққиёт бўлиши мумкинлигини, фақат социализмгина халқларга социал ва миллий озодлик, чинакам демократия, мустаҳкам тинчлик ва озодлик олиб келаётганлигини совет жамияти амалда очиқ кўрсатди».

Социализм ва коммунизм қуришнинг мақсади революционликнинг қандайдир сохта манбаи сифатидаги қашшоқликни ва камбағалликни абадийлаштириш эмас, балки мавжуд социал-иқтисодий муносабатларни тубдан ўзгартириш, халқ оммасининг фаровонлигини ва маданиятини ошириш, янги жамиятнинг мустаҳкам иқтисодий ва сиёсий негизига ҳамда инсониятнинг маънавий муваффақиятларининг барча бойлигига асосланган социалистик онгни ривожлантириш эканлиги Тезисларда яққол кўрсатиб берилган.

Мамлакатимизда партия ва халқнинг социал ижодкорлиги жараёнида ижтимоий турмушни ташкил этишнинг, халқ хўжалиги ва маданиятни давлат томонидан бошқаришнинг энг муҳим ва асос қилиб олинадиган формалари вужудга келтирилди ва амалда синаб кўрилди. Революцияда вужудга келган Советлар давлат ва ижтимоий ташкилотларнинг белгиларини ўзида мужассам қилган халқ вакиллиги органларининг мунтазам системасига айланди ва ривож топди. Эксплуататор синфлар тугатилиши билан пролетариат диктатураси давлат ишчилар синфининг раҳбарлик роли таъминланган ҳолда бутун халқнинг сиёсий ташкилоти бўлиб қолади. У пролетариат диктатураси ишини давом эттира беради ва шу билан бирга социалистик давлатнинг ижтимоий коммунистик ўз-ўзини бошқаришга ўтиш йўлида ва яна ривожланишидан иборат бўлади.

Халқ хўжалигини планлаштириш назарияси ва практикаси вужудга келтирилганлиги совет халқининг тарихий тажрибага қўшган катта ҳиссасидир. Ижтимоий мулк негизида ривожланиб бораётган планлаштириш туфайли Совет Иттифоқи экономикани тўхтовсиз юксалтиришга, фан ва техникани тез суръатлар билан ривожлантиришга, меҳнатга ярокли аҳолининг ҳаммасини иш билан таъминлашга ва халқ фаровонлигини оширишга эришди.

Ишлаб чиқариш воситаларининг ижтимоий мулклиги социалистик тузумнинг, шу тузум эришаётган иқтисодий муваффақиятлар, социал ва маънавий тараққиётнинг негизидир. Бу эса эркин меҳнат даврини очиб бермоқда, шахсни жамият билан чамбарчас боғламоқда, жамиятнинг социализмдан коммунизмга ривожланишдаги объектив социал-иқтисодий йўлларини белгилаб бермоқда.

Социализмнинг социал-иқтисодий афзалликларидан ва имкониятларидан энг самарали фойдаланиш социализмнинг муттасил олға боришидаги энг муҳим вазифа бўлиб қолмоқда. Коммунизмга ўтиш — табиий-тарихий жараёндир. Бунинг маъноси шуки, социализм қуриб олган жамият ўз тараққиётида тўхтаб қола олмайди. «Олға бориш билан биз фақат коммунизм сари боришимиз мумкин, дейилади Тезисларда. — Сунъий равишда тўхтатиб қолишга ёки зарур босқичларни сакраб ўтишга уриниш ижтимоий ривожланишнинг объектив қонунларига муқаррар равишда зид бўлиб тушади».

Тезислар партия Программасига, XXIII съезднинг, КПСС Марказий Комитети 1964 йилги октябрь Пленумининг ва ундан кейинги Пленумларнинг қарорларига асосланиб, мамлакатимиздаги коммунистик қурилишнинг кенг манзарасини кўрсатиб берди. Коммунизмнинг моддий техника базасини вужудга келтириш совет жамиятининг асосий иқтисодий вазифасидир. Меҳнат унумдорлигини ошириш негизида моддий ва маънавий неъматларни мўл-кўл қилиш ҳамда барча зарур ижтимоий шарт-шароитни вужудга келтириш билангина коммунизмнинг «ҳар кимдан қобилиятига яраша, ҳар кимга эҳтиёжига яраша» деган асосий принципига ўтиш мумкин. Мамлакатнинг иқтисодий, социал-сиёсий ва маънавий турмушига раҳбарликни такомиллаштириш борасида Марказий Комитетнинг 1964 йилги октябрь ва ноябрь Пленумлари, 1965 йилги март ва сентябрь Пленумлари ишлаб чиққан ҳамда партиянинг XXIII съезди маъқуллаган чоралар совет жамиятининг коммунизм йўлидан ривожланишида янги босқични бошлаб берди. Шу чораларни амалга ошириш учун кураш партия ва халқ фаолиятининг асосий мазмунидир.

III.

Социализм — меҳнаткашлар оммасининг ҳаракати эканлиги Тезисларда ёрқин ва яққол кўрсатиб берилган. Янги жамият бунёд қилишнинг тарихий эпопеясида халқ шу янги жамиятнинг ижодкори ва ҳимоячиси, революция ва тинч қурилишнинг қаҳрамони бўлди.

Октябрь революцияси, граждан уруши, тинч социалистик қурилиш йиллари, Улуғ Ватан уруши, урушда вайрон қилинган хўжаликни қайта тиклаш, коммунистик қурилиш даврига кириш — булар буюк халқнинг буюк йўлидир.

«Ишчилар синфи билан деҳқонлар иттифоқи барча миллат меҳнаткашларининг эзувчиларга қарши биргаликда олиб борган кураши ва қардошларча ҳамкорлиги Октябрь революциясининг халқаро характерини ифодаловчи энг муҳим, энг асосий белгидир», дейилади Тезисларда. Ишчилар билан деҳқонларнинг жанговар иттифоқи, озод қилинган барча халқларнинг иттифоқи интервенциячиларга ва оқгвардиячиларга қарши курашда тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамланди ва чиниқди. Халқ оммавий қаҳрамонлик кўрсатди, ўз орасидан атоқли саркардаларни, афсонавий қаҳрамонларни етиштириб берди.

Халқ хўжалигини қайта тиклаш ва биринчи беш йиллик амалга оширилаётган йилларда улуғ социализм ишига киришган совет халқининг юксак ғоявий фазилатлари намоён бўлди. Совет кишилари мамлакатнинг иқтисодий қолоқлигини тугатиш ва уни қудратли социалистик давлатга айлантириш мақсадида ўз кучларини аямадилар, маҳрумликларни онгли равишда бошидан кечирдилар, меҳнатда мардлик ва фидокорлик намуналарини кўрсатдилар.

Тезисларнинг Улуғ Ватан урушига бағишланган сатрларини ҳаяжонланмай ўқиш мумкин эмас. «Бу урушда совет халқи ғалаба қилди. Совет кишилари ўз Ватанини ҳимоя қилмоқ учун бир ёқадан бош чиқариб курашга отландилар. Бу — мисли кўрилмаган оммавий, чинакам умумхалқ қаҳрамонлиги эди. Ватанимиз пойтахти Москва шонли ҳимоячиларининг, Брест ва Севастополь, Ленинград ва Сталинград, Одесса ва Киев қаҳрамонлари ва бошқа шаҳарлар қаҳрамонларининг кўрсатган жасорати совет кишиларининг фидокорона довюраклиги ва мардлиги намунаси бўлиб абадий қолади. Кремль девори ёнидаги номаълум солдат қабри устида Абадий Сўнмас Шуҳрат Олови зўр қайғу-алам рамзи сифатида, Ватанимизнинг уруш йилларида ҳалок бўлган ўз ўғил ва қизларига сўнмас меҳр-муҳаббати ва уларнинг ўлмас жасорати тўғрисидаги олижаноб хотираси рамзи сифатида ловуллаб турибди».

Совет жамиятининг ривожланиши — янги дунё қурувчиларнинг барча авлодлари ўртасидаги, Ленин партиясини қурган ва вужудга келтирган, самодержавие ва капитализм истеҳкомларига ҳужум қилган, ёш Советлар республикасини қўлга қурол олиб ҳимоя қилган биринчи беш йилликлар йилларида давлатимизнинг индустриал қувватини яратиб берган, Улуғ Ватан урушида социалистик Ватаннинг озодлигини ва мустақиллигини ҳимоя қилиб қолган, халқ хўжалигини қайта тиклаган, эндиликда коммунистик жамият қураётган авлодлар ўртасидаги давомий боғланишнинг жонли ифодасидир.

Ҳозирги замон шароитида партия сиёсатини халқ актив равишда қўллаб-қувватлаётганлиги беш йилликни бажариш учун олиб борилаётган умумхалқ курашида, Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги арафасида мамлакатда меҳнат активлиги ва сиёсий ғайрат кенг авж олиб кетганлигида ўзининг ёрқин ифодасини топмоқда. Буни Октябрь олди социалистик мусобақаси кенг қулоч ёзганлиги, совет кишилари Октябрнинг 50 йиллигини экономика, фан, маданиятни ривожлантиришда янги муваффақиятлар билан кутиб олишга интилаётганлиги кўрсатиб турибди.

Октябрь революциясининг ва СССРдаги социалистик қурилишнинг энг муҳим якуни шундан иборатки, бизнинг тажрибамиз социализмнинг буюк ижодкор кучини очиб берди, ишчилар синфи, меҳнаткашлар мамлакатни бошқара олмайди, янги жамият қура олмайди, деб буржуазия тарқатган афсонани пучга чиқарди. Узоқ вақт давомида совет халқи аслини олганда жаҳон империализмига якка ўзи қарама-қарши бўлиб турди, халқаро реакциянинг бирлашган кучлари билан курашдаги асосий оғирликни ўз елкасида кўтариб келди. Революцион халқ жангчи, сиёсий курашчи, фидокор меҳнатчи бўлиб қолди. Социализм йўлини биринчи бўлиб очиб берган ва социализмни биринчи бўлиб қурган кишиларнинг тарихий ишларини инсоният абадий ўз хотирасида сақлаб қолади.

IV.

Октябрь революцияси, мамлакатимизни социалистик негизда ўзгартириш жаҳон революцион ҳаракатига ишчилар синфининг янги типдаги сиёсий партиясини ташкил этиш, революцион курашга ва социалистик қурилишга партиявий раҳбарлик борасида жуда бой тажриба тўплаб берганлиги Тезисларда кўрсатиб ўтилди.

Партиямиз ишчилар синфи, бутун халқ манфаатларига чуқур садоқатни, ўз интилишларининг революционлигини ва ўз сиёсатининг илмийлигини ўзининг идеологиясида, программ йўл-йўриқларида, ўзининг бутун фаолиятида узвий равишда бирлаштирмоқда.

Партиянинг кучи шундаки, у марксизм-ленинизм идеяларига содиқдир, марксизм-ленинизмни янги шароит талабларига мувофиқ тинмай ижодий ривожлантирмоқда, ўз сиёсий фаолиятининг формалари ва методларини доимо такомиллаштирмоқда. Пролетар революциясини амалга оширишга, ва социалистик қурилишга ҳеч бир партия большевиклар партияси сингари пухта тайёрланмаган эди. Большевиклар партияси революцион курашнинг ҳамма формаларини — тинч ва нотинч формаларини, парламентда ва парламентдан ташқарида, легал ва нолегал революцион кураш олиб бориш формаларини мукаммал эгаллаб олишга муваффақ бўлди. Синфий курашнинг бир формасидан ва методидан бошқа форма ва методларига ўта билиш, фақат битта воситага таянишдан иборат реформистик ёки «ўта сўл» авантюристик чора эмас, балки революцион қуролнинг ҳаммасидан фойдаланиш революцион курашнинг алгебраси эканлигини большевиклар партияси яққол кўрсатди.

Марксизм-ленинизм хазинасига партиямиз жуда катта назарий ҳисса қўшганлиги Тезисларда очиқ кўрсатиб берилган. Октябрнинг 50 йиллиги Маркс—Энгельс—Ленин революцион таълимотининг ҳаққонийлигини, буюк ижодий кучини очиқ кўрсатди. Ҳеч бир ижтимоий назария марксизм-ленинизм фани каби шу қадар ҳар томонлама бўлиб амалга оширилмаган эди.

Ленин партияси ўзининг назарий фаолиятида замонимизнинг туб проблемаларини: пролетар революцияси ва озодлик курашининг қонуниятлари, революциянинг ривожланишидаги тинч ва нотинч йўллар, революцион курашда ишчилар синфи билан деҳқонлар иттифоқи, пролетариат диктатураси ҳамда революцияда ва социалистик қурилишда партиянинг раҳбарлик роли тўғрисидаги, социализмни дастлаб бир мамлакатда қуриш мумкинлиги, социалистик экономикани вужудга келтириш йўллари, деҳқонлар ва зиёлиларни социализм қурилишига тортиш, миллий масалани ҳал этиш тўғрисидаги, маданий революциянинг мазмуни ва уни амалга ошириш методлари тўғрисидаги ва бошқа туб проблемаларни қўйди ва ҳал қилиб берди.

Партия марксизм-ленинизм таълимотини ижодий ривожлантириб ва бойитиб, совет халқига коммунизм ғалабаси учун кураш йўлини ёритиб бермоқда. Социализмнинг ўсиб коммунизмга айланишидаги қонуниятларни очиб бериш билан партия коммунизмнинг ғалабаси учун моддий техника базасини вужудга келтириш биринчи даражали аҳамиятга эга эканлигини асослаб берди, халқ хўжалигини ташкил этиш ва бошқаришнинг илмий принципларини ишлаб чиқди, социалистик давлатни ривожлантириб, коммунистик ўз-ўзини бошқаришга айлантиришни, социалистик ижтимоий муносабатларни такомиллаштириш ҳамда социалистик жамият меҳнатчиларини коммунистик онгли кишилар қилиб тарбиялаш йўлларини назарий жиҳатдан асослаб берди. Партиямиз ҳозирги жаҳон ривожланишининг, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг актуал проблемаларини ишлаб чиқишга катта ҳисса қўшмоқда.

Марказий Комитет Тезислари, социалистик революция ўз вазифаларининг янгилигидан ва проблемаларнинг катталигидан учраётган қийинчиликлардан ҳамда ўзининг мураккаб тарихий йўлида рўй бериши мумкин бўлган хатолардан қўрқмайти, деб Ленин берган принципиал кўрсатмаларга асосланиб, революциямизнинг шонли йўлини. Совет давлатининг жонли тарихини очиб берди. Эришилган натижаларни ўзи ҳамиша танқид қилиб туриб, камчиликларни тузатиб, воқеликка социалистик муносабатда бўлиб, ижтимоий жараёнларнинг барча мураккаб жиҳатлари ва зиддиятларини кўриш қобилиятига эга бўлиб, эришилган муваффақиятларга сезгирлик билан баҳо бериб, шунингдек вақтинча рўй берган муваффақиятсизликлар, йўл қўйилган хатолардан сабоқлар олиб, социалистик революция ўзининг кучига-куч қўшиб туради. Социалистик революция табиатининг ўзи мана шуни тақозо қилади ва белгилаб беради. Социалистик революция ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларини жуда кенг миқёсда чуқур революцион ўзгартиришдан иборат ғоят катта ишдир, ишчилар синфи ва унинг маркcча-ленинча авангарди раҳбарлик қилаётган халқ оммасининг жонли ижодкорлик ишидир. Партиямиз жаҳондаги энг муъжизакор кучга — ишчилар синфи билан деҳқонлар кучига таяниб, революцион курашнинг ва социализм қуришнинг энг мураккаб социал-иқтисодий ва сиёсий вазифаларини ҳал қилди.

Партиямиз бош йўлни амалга ошириш учун, илмий социализм принципларининг тантанаси учун кураш тажрибаси билан бойиган ҳолда Октябрь юбилейига келмоқда. Конкрет турмушда қандай хилма хил шаклда намоён бўлишини олдиндан кўзда тутиш ва мўлжаллаш мумкин бўлмаган кўпгина проблемаларни биз босиб ўтилмаган тарихий йўлда биринчи бўлиб ҳал қилиб беришимиз лозим бўлиб қолди. Бу йўлда биз ёт социал ва сиёсий кучларнинг тазйиқига учраб турдик. Бир мамлакатда социализм қуриш идеясидан воз кечишни ва ҳақиқатда капитализм йўлига қайтишни бизга таклиф қилишди. Партия бу таслимчилик идеяларини рад этди. Мамлакатнинг ҳақиқий имкониятлари билан ҳисоблашмай тузилган ҳамда социализм ишини барбод қилиши ва обрўсизлантириши мумкин бўлган ҳар хил ўта революцион планларни бизга таклиф қилишди. Партия мана шу авантюристик таклифларни рад этди ва социалистик қурилиш проблемаларини планли равишда реалистик ҳал этиш йўлини танлаб олди.

Партия таслимчилик ва майда буржуа авантюризми идеологиясини қатъиян рад қилиб, Ленин йўлидан зўр ишонч ва қатъият билан борди. Партия ўз ишининг методларини муттасил такомиллаштирмоқда ва ўз бош йўлининг давомийлигини сақлаб қолмоқда. Шахсга сиғинишни ва субъективизм кўринишларини бартараф қилишда партия большевикча қатъият ва сиёсий зийраклик билан иш олиб борди. Партия ички турмушининг ленинча нормаларига ва принципларига оғишмай риоя қилиш, шу ленинча нормалар ва принципларни оғишмай ривожлантириш тўғрисида ва аввало коллектив раҳбарлик принципига оғишмай риоя қилиб, уни ривожлантириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилиш партия ишининг муваффақиятини, Ленин таълимотининг тантанасини таъминловчи гарантиядир. Партиянинг сиёсий йўлини, партия омманинг тажрибасини назарий жиҳатдан умумлаштиришга ва тўғри сиёсий шиорларни олдинга суришга лаёқатли эканлигини турмуш ҳар томонлама синовдан ўтказди ва бу сиёсий йўлнинг тўғрилигини исботлаб берди.

Марксизм-ленинизм таълимотига содиқлик, унинг душманларига қарши курашда муросасиз бўлиш партиямизнинг бутун кўп қиррали фаолиятидаги ўзгармас принципдир.

Революцион кураш ва социалистик қурилишнинг ҳар бир босқичида партия юксак идеалларни ривожланишимизнинг бош истиқболи — коммунизм қуришни одамларнинг энг зарур, кундалик манфаатлари билан, конкрет хўжалик ва социал-сиёсий вазифаларни ҳал қилиш билан қўшиб олиб бора билишга жуда катта аҳамият бериб келди ва бермоқда. Ҳозирги босқичда шу вазифаларни муваффақиятли бажармоқ учун партия, унинг ленинча Марказий Комитети иқтисодий фаолиятни янада такомиллаштириш, ғоявий-тарбиявий ишларни яхшилаш, партия, давлат ва хўжалик аппаратининг ҳамма бўғинларида шу аппаратнинг иш услуби ва методларини такомиллаштириш ишини изчиллик билан олиб бормоқдалар.

Партиянинг идеологик иши бу соҳада катта роль ўйнайди. Бу иш меҳнаткашларнинг коммунистик онглилигини ва ижодий активлигини янада ўстиришга, совет кишисининг энг яхши ғоявий-ахлоқий сифатларини шакллантиришга ёрдам бериши лозим. Ҳозирги вақтда идеология ишининг муҳим вазифаси шундан иборатки, бу иш ўтган 50 йил ичида ижтимоий борлиқ ва онгда рўй берган туб ўзгаришларни ниҳоят даражада тўлиқ акс эттириши ва коммунистик қурилиш истиқболларининг бутун улуғворлигини кўрсатиб бериши лозим.

Партия ташкилотлари КПСС Марказий Комитети Тезисларини пропаганда қилиш ва тушунтириш борасида катта иш бошлаб юбордилар. Бу ҳужжат партия ташкилотлари, матбуот, радио, телевидение, илмий муассасалар, «Билим» жамиятлари, санъат муассасалари пропаганда ва оммавий сиёсий ишининг ҳамда бутун маданий оммавий ишларнинг асосидир. Мана шу жуда муҳим ҳужжатни пропаганда қилиш ва тушунтириш учун лекциялар, докладлар, сиёсий информация, суҳбатлар, назарий конференциялар, радио ва телевидение эшиттиришлари — хуллас шуларнинг ҳаммасидан ғоят самарали фойдаланиш лозим. Раҳбар партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол кадрлари Марказий Комитет Тезисларини тушунтиришда шахсан қатнашишлари зарур. Янги ўқув йилида олий ўқув юртлари ва техникумларнинг студентлари, ўрта мактаблардаги юқори синфларнинг ўқувчилари КПСС Марказий Комитети Тезисларини чуқур ўрганишларини ҳам кўзда тутиш мақсадга мувофиқдир.

В. И. Лениннинг, партиямизнинг революциядаги ва социализм қурилишидаги ғоят буюк ролини чуқур очиб бериш; Улуғ Октябрь социалистик революциясининг жаҳоншумул тарихий интернационал аҳамиятини, жаҳон революцион жараёнига таъсирини ёритиш; совет жамияти социал-иқтисодий, сиёсий ва маънавий ҳаётининг ҳамма соҳаларида шонли 50 йилликда қилинган ишларни якунлаш; СССРдаги социализм қуриш тажрибасининг жуда катта халқаро аҳамиятини умумлаштириш; партиямиз тўплаган назарий, ғоявий бойликни ҳар томонлама умумлаштириш ва янада ижодий ривожлантириш; совет жамиятининг Ленин йўлидан изчиллик билан ривожланиб борганлигини очиб бериш идеология ишида Тезисларни пропаганда қилиш ва тушунтириш муносабати билан ғоят катта аҳамиятга эга бўлиб қолмоқда.

Коммунизм идеяларининг тантана қилиши муқаррарлигига бўлган буюк ишонч совет кишиларининг, барча коммунистларнинг дилига сингиб кетганлиги Тезисларда ўзининг ажойиб ифодасини топди. Фақат коммунизмгина ижтимоий ривожланишнинг туб проблемаларини ҳал қилиб бера олади, инсониятни зулм ва эксплуатациядан, очлик ва қашшоқликдан, милитаризм ва урушлардан халос қила олади, демократия, тинчлик, халқлар ўртасида дўстликни, Инсонга муносиб турмушни планетамизда барқарор қила олади.

(«ПРАВДА»нинг 7 июлдаги редакцион мақоласи).

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 2 БЕТ
8 ИЮЛЬ 1967 Й.

ШАНБА ОҚШОМИДА

Тошкентдаги «Буревестник» пионер лагерида фарзандларимизнинг дам олишлари учун барча қулайликлар яратилган.

СУРАТДА: иккинчи отряд пионер вожатийси Салтанат Хошимова дам олувчиларга китоб ўқиб бермоқда.

Т. Рўзақулов ва Э. Нурқобилов фотоси.

ШИФОКОРЛАР МИНБАРИ

ТИШ КАСАЛЛИГИНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ

Одам организмининг соғлом бўлишида тишлар катта аҳамиятга эга. Тишни ёшликданоқ эҳтиёт қилиш соғлом бўлишнинг гаровидир. Тиш касаллиги киши организмидаги турли система ва аъзоларнинг оғришига сабаб бўлади. Тиш оғриғи айниқса болаларнинг уйқусига ва ўқиш, ишлаш қобилиятига салбий таъсир қилади. Халқимизнинг касаллик оғиздан киради, деган мақоли бекорга айтилмаган.

Тиш қаттиқ ва юмшоқ тўқималардан тузилган бўлиб, қаттиқ тўқимаси эмаль, дентин, цемент, юмшоқ тўқималари эса тиш пульпаси ва периодонтитлардан иборат. Тиш тўқималарида кариес, пульпит, периодонтит, пародонтоз каби касалликлар бўлади. Одатда тиш касаллиги кариесдан бошланади. Халқимиз кариес касаллигини «тишни қурт ебди» деб атайди. Ер юзасидаги аҳолининг 90 процентида кариес касаллиги учраб туради.

Кариес сўзи емирилиш, чириш демакдир. Тишнинг чириши модда алмашинувининг бузилишидан, яъни ультра бинафша нурлар, витаминларнинг ва минерал моддаларнинг етишмаслиги ҳамда нерв системасининг нормал ишламаслиги натижасида келиб чиқади. Аввал тишда оқ ёки жигарранг доғ пайдо бўлади. Сўнгра аста-секин кавакча ҳосил бўлиб тиш ширинлик, нордон овқатларни истеъмол қилганда оғрийди. Кариес касаллигининг олди олинмаса, тишдаги кавакча катталашиб, чуқурлашиб боради. Кавакчага овқатлар кириб чирийди ва микробларнинг кўпайишига шароит туғдиради.

Тиш иссиқ ва совуқдан қаттиқ оғрий бошлайди. Кариес касаллиги даволанмаса тишнинг дентин қобиғида ҳосил бўлган микроблар ва улардан чиқадиган заҳарли моддалар дентиндаги майда каналлар орқали тишни озиқлантирувчи юмшоқ тўқима—пульпага ўтади ва уни яллиғлантиради. Бу ҳолат пульпит деб аталади. Бунда тиш айниқса қаттиқ оғрийди. Кўпроқ кечаси оғрийди. Пульпитни даволаш кариесга қараганда анча қийинроқ бўлади. Пульпит касаллиги даволанмаса, тишнинг нерв толалари, қон томирлар чирий бошлайди. Пульпадаги микроблар тиш илдизидаги тешик орқали тиш атрофидаги тўқимага ўтади ва яллиғлантиради. Бунда иситма чиқади, ҳарорат 40 даражага кўтарилиши мумкин.

Булардан ташқари пародонтоз касаллиги ҳам учрайди. Буни халқ орасида «милк қочиши» касаллиги дейилади. Тиш атрофидаги тўқималар яллиғланади. Бу касаллик алоэ, витамин «В», плазмол кабилар билан даволанади. Поликлиникамизда булардан ташқари гидроионизация қўлланилади.

Таркибида «А», «Б», «С», «Д» витаминлари бўлган ҳўл мева ва сабзавот—олма, узум, анор, нок, олча, апельсин, лимон, карам, сабзи, пиёз, помидор ва картошкаларни истеъмол қилишлик кишининг тишларини мустаҳкамлайди.

Тишингиз доим соғлом бўлишини истасангиз, бир йилда икки марта врачга мурожаат қилинг. Соғлом тиш саломатликни сақлайди.

Х. АБДУЛАХАТОВА,
Тошкент Медицина институти терапевтик стомотология бўлимининг врачи.

ТОШКЕНТ БЕЗАКЛАРИ

Ўзбекистоннинг заргарлик магазинларида турли хил тўғноғичлар, сирға, билак узук, маржон ва тилла узук каби безакларни кўплаб учратиш мумкин. Чехославакия, ГДР ва Ленинградда ишланган шундай безаклар хотин-қизларни ўзига мафтун этади. Аммо Тошкентдаги заргарлик фабрикасида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар юқоридаги шаҳарларда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлардан қолишмайди.

Фабрика коллективи Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги тўйига атаб яна бир неча хил безаклар ишлаб чиқаришга аҳд қилди. Янги хил кўкрак нишонлари фабрика бадиий советида ҳамда Ўзбекистон ССР Савдо палатасида кўрикдан ўтди. «Гўри Амир», «Шерзод», «Шоҳизинда» каби кўкрак тақинчоқлари ва «Ўзбекистон», «Шарқ ҳақиқати», «Тошкент бинокори» каби кўкрак нишонлари Измирдаги виставкага ва Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида намойиш қилиш учун ажратилди. Ҳозир фабрикада бундай маҳсулотлар кўплаб ишлаб чиқарилмоқда. Тошкентдаги «Олмос», «Рубин» каби бир неча махсус тилла магазинларида Ўзбекистоннинг қадимий шаҳарлари ёдгорликлари тасвири туширилган безакларни сотиб олиш мумкин.

СЕҲРЛИ ИЧИМ...

Новости матбуот агентлиги З. Аванесовнинг «Туркменская искра» газетасида босилган «Сеҳрли ичимлик» очеркини ўқувчилар эътиборига ҳавола қилади.

• • •

Қадим бир афсонада чойнинг келиб чиқиши ҳақида шундай дейилади. Бундан 15 аср илгари будда динининг монахи Та-Мо бандаларининг топинишга келишини кутиб ўтира-ўтира ухлаб қолибди. Номоз ўқиш учун келганлар унинг уйқусини бузишга ботинолмай, уйғонишини кутиб ўтиришибди. Номоз вақти ҳам ўтиб кетибди. Та-Мо кўзини очибди-ю «энди ухлайдиган бўлсам номим бир умр лаънатлансин» деб киприкларини кесибди-да ерга улоқтириб юборибди. Кунларнинг бирида киприклари сочилган ердан майда-майда баргли ўсимлик униб чиқибди. Монах хайрон бўлиб қолипти.

«Йўқ, бу кўкат бежиз унган эмас», деб ўйлабди Та-Мо. У кўкат баргларини йиғиб олибди-да Будда худосининг амри билан уларни қайнатиб, ажиб бир суюқлик олибди. Та-Мо бир неча қултум ютиши билан баданида ҳузурбахш бир енгиллик пайдо бўлганини сезибди. Шундан кейин одамларни у чой ичишга ўргатган экан.

Чой ҳақида бундан бошқа кўпгина шоирона афсоналар бор.

Ҳисоблаб чиқилишича ҳар куни ер юзида одамлар юз миллионлаб пиёлада чой ичишар экан.

Аччиқ чойми, суюқроқми, ширин чойми, ширин эмасми, иссиқми, иссиқ эмасми барибир чойни ҳар бир оилада кўриш мумкин. Лекин қоғозга яхшилаб ўралган сарғиш — қора ёки кўмкўк чой доналари уйингизга келишидан олдин узоқ йўл босиб ўтади.

Грузия, Вьетнам, Ҳиндистон, Цейлон, Японияниинг машҳур чой усталари ўз маҳсулотларини етказиш учун кўпвақт ва меҳнат сарф қиладилар. Тонг саҳарда, ҳали ўсимликдан шабнам кўтарилмасдан туриб, чойнинг энг юқорисидаги япроқчалари юлиб олинади.

Япроқлар юлинганидан кейин ҳам уларни қуритиш ва танлаш учун катта маҳорат керак. Бунинг устига чойнинг мазасини билиш (дегустация қилиш) икки марта қайтарилади. Биринчи марта чой қуритилганидан кейин, иккинчи сафар эса фабрикада, қоғоз пачкаларга ўралаётган пайтда дегустация қилинади.

Бу анча мураккаб нарса. Мамлакатимизда энг йирик корхоналардан бири — Самарқанд чой саралаш фабрикасида бўлганимда бунга ишонч ҳосил қилган эдим.

Ҳар бир касбнинг ўз устаси бўлади. Чой саралаш киши титестер ёки дегустатор ҳам ана шундай касб эгаси бўлиши керак. Чой саралловчилик касбини эгаллаганлар жуда оз. Бутун мамлакатда 20 киши шу касб билан шуғулланади.

Хўш, чой саралловчи нима вазифани бажаради? Мана, биз бир қанча идишларга солинган хушбўй чойни тотиб кўраётган саралловчининг олдида — лобараториядамиз. У аввалига аптекачига хос аниқлик билан бир чимдим чойни ажратиб олиб, қайнаган сувга қўшади. Кейин чойни беш минут совутиб қўяди, сўнгра тотиб кўра бошлайди. Гўё яхши музикачи ўз асбобини камертон овозининг тўлқинланишига созлаганидек саралловчи ҳам ҳар бир идишдаги чойдан озгина-озгинадан ичиб кўра бошлайди. У ҳар бир сортнинг ўзига хос мазаси ва ҳидини ажрата билиши керак. Шундагина бир неча навдан энг яхшисини ажратиб олиш мумкин бўлади.

— Чойнинг сифатини бирон асбоб ёрдамида аниқласа бўлмайдими?! — деб сўрадим мен.

— Йўқ, — деди саралловчи. — Чойнинг ҳиди ва мазасини фақат ичибгина билиш мумкин.

Саралловчи меҳнатининг ўзига хос хусусиятлари бор. Масалан, у доимо парҳезга амал қилиши, спиртли ичимлик ичмаслиги, пиёз, саримсоқ, қовурилган овқатлар емаслиги керак. Ҳатто саримсоқ ҳиди келгани учун колбасачи ҳам истеъмол қилмаслиги зарур. Бегона ҳидлар чойнинг ҳидини ажратишга ҳалақит беради. Шунинг учун ҳам саралловчилар соқол олдиргандан кейин ҳеч қачон атир септирмайдилар. Ҳатто қўлни атир совунда ювмайдилар ҳам.

Бу касбнинг яна бир ўзига хос хусусияти бор. Саралловчи лобараториясининг деразаси албатта шимол томонга қараган бўлиши керак. Чунки шимол томондан тушган нур доимо барқарор бўлади ва камдан-кам ўзгаради. Бу эса чойнинг рангини аниқлаш имконини беради. Агар эрталабдан асабингиз бузила бошласа, яхшиси ишга келмай қўя қолганингиз маъқул. Негаки бу ҳолда чойнинг мазасини ажрата олмайсиз. Хона доимо тинч бўлиши, ҳеч ким ишга ҳалақит бермаслиги керак.

Чойнинг нави асосан беш белгига қараб ажратилади.. Унинг ҳиди, мазаси, қуюқлиги, ранги ва қуруқ чойнинг ташқи кўринишига қараб баҳоланади.

Баъзан қайси чой ҳаммасидан яхши, деб сўраб қолишади. Қора ва кўк чойларнинг аъло нави энг яхши чой бўлса керак. Унда танин, эфир мойи ва кофеин миқдори кўп бўлади. Шуни ҳам айтиш керакки, бу моддаларнинг барчаси қора чойга нисбатан кўк чойда кўпроқ бўлади. Шу сабабли унинг ҳордиқ бериш қобилияти ҳам кучли, кўк чойда С, РР, В ва бошқа витаминлар кўп бўлади. Унинг япроғида танин миқдори қора чойникига нисбатан ўн процент ортиқроқ бўлади. Иқлими иссиқ ва қуруқ бўл...
кўк чой ...
таъсир қил...
қондиради, ...
қотади. ...
ҳам Туркм...
чойни яхш...
Ҳозир тини...
ли грузин ...
хонда энг ...
собланади. ...
бир қулт...
ичимликдек...
лади.

Чой т...
ўзига хос ...
Ҳатто энг ...
ҳам эплаб ...
лик мумк...
лаш йўлин...
рак. Авва...
яхшилаб ...
билан чайи...
зим. Кейин ...
солиб, чой...
ҳам тўлдир...
ноқ сув қу...

ЧЎРТАН ОВИ

Биз қармоқларни кўтариб эски Ғозовот бўйига келдик. Ғозовот Шерғози хон замонидами, ундан ҳам олдинроқми қурилган қадимги канал.

Мен қармоқларни Топоқвойдан илгари ростлаб, камарнинг энг чуқур, серўт, кенгроқ жойини танладим. Топоқвой қармоқларини мендан кейин сувга отган бўлса-да, олдин биринчи, сўнгра иккинчи ўлжани, иннай кейин кет-ма-кет тортиб чиқара бошлади. Менинг қармоғимга афтидан кичкина чавоқ бир-икки марта тегиб кетди-ю, сўнгра у ҳам ғойиб бўлди.

Сув бетида мудраб ётган пўкакларга тикила-тикила кўзларим ҳам чарчади. Сендан атиги беш қадам нарида, унда ҳам ноқулай жойда ўтирган ҳамрохинг бирин-кетин илинаётган балиқларни ипга тизишга улгурмаётган бўлса бундан ортиқ жонингдан ўтадиган алам йўқ. Кўчиш керак.

Аммо кўчишга улгурмадим. Қармоқларимдан бирининг пўкаги ликиллаб қолди. Бир силкиб, уни сувдан кўтардим. Мўъжиза юз берди ўшанда. Қармоқ учида дикирлаётган шапалоқ чоғи сазанча билан сув бетидан узилганда унинг орқасидан бир бало отилди-ку! Сув ости кемаларидан узиладиган ракета бундай отилса керак. Тирсак бўйи чўртан балиқ эди у.

Чўртан қаттиқ ерга урилганиданми, қилт этмай тупроққа беланиб ётарди. Фақат офтобда кавшанаётган тимсоҳдай жағини очиб-юмарди. Унинг оғзида сазанчанинг думи кўриниб турарди. Балки уни охиригача ютишга шошаётгандир йиртқич. Илк ўлжамни зўрға унинг қорнидан тортиб олдим. Ҳа, қорнидан тортиб олдим! Тортиб олдим-у, мен ҳам, Топоқвой ҳам ҳайратда қолдик. Қармоқ сазанчанинг оғзида, чўртаннинг эса бирон жойини шилмаганди у. Шундай қилиб бир ўлжам икки бўлди.

— Энди овингиз юришади, — деди Топоқвой.

Ҳа, унинг айтганидай бўлди. Ҳадемай балиқ тизадиган ипни ярмига қадар тўлдирдим.

— Овимнинг юришиб кетишини қандай билдингиз? — дедим унга мамнуният билан қармоқларни йиғиштираётиб.

— Чўртан айёр бўлади, — деди Топоқвой ўзига хос, фақат унга хос ўйчанлик ва совуққонлик билан. — Бир чеккада ўз ўлжасини пойлаб ётади. Шунинг учун у ётган ерга бошқа балиқлар яқинлашмайди. Хавфли душман кетди — қармоғингизга балиқ илина бошлайди.

— Демак, чўртан балиқларнинггина эмас, балиқчиларнинг ҳам рақиби экан-да?

Топоқвой тумшуғини кўтариб кулимсираб қўйди, унинг кулиши ҳам ўзига хос.

Бу воқеани тасодиф деб юрардим. Лекин олти йилдан кейин яна шундай воқеа содир бўлди. Бу гал эски Ғозовотда эмас, бошқа зовурда.

Қармоқларга балиқ чопавермагач, уларни қурилган жойида қолдириб, Топоқвой олдига келдим. Бамайлихотир нонушта қилдик, чўпчак, янги латифаларни айтишдик. Ҳадемай бутун бир соат ўтиб кетганини сезмай қолдик.

Қармоқларим ёнига келдим. Учта қармоғимнинг пўкаги жой-жойидан қўзғалмай турарди-ю, биттасиники кўринмасди. Ним...
кин?

Қармоқ ...
қўлим теги...
ноқ қамишла...
ши титраб. ...
сувга чўкди...
пайқадим — ...
нинг ипи қ...
нинг тубига ...
қолганди. А...
билан уни е...
мокни сувд...
дим. Чўртан...
кўтариб, дам...
тирдим. Унин...
ғидан ҳам а...
балиқнинг д...
турарди. Б...
мокка тушг...
эмас, тўтайя...
ган эди у. Б...
хеч ерга қа...
маган эди.

— Яна ...
юришиб кетад...
ди томоша...
етиб келган ...
Ҳа, чакки ...
Топоқвойнинг...
тига яна бир ...
йил қолдим...
йилдан кейин...
ланган воқеа...
содиф э...
ишондим.

Ҳа, чўрта...
йиртқичлар ка...
кичлигини ки...
кин унинг ...
баъзан ўзини...
га етади.

Раҳим БЕК...
Хоразм.

РАССОМ ТАБАССУМИ

— Ана шундай, ўртоқлар! Ана шунақа улкан ютуқларга эришдик, ўртоқлар!

— Энди камчиликларимизга андак назар ташлайлик...

ОШПАЗ: — Йўқ-йўқ, гўшт қаттиқ эмас, пичоқ юмшоқ.

Бир фабрика бошлиғининг кабинетида шундай воқеа юз берди.

Рассом А. ХОЛИҚОВ.

ОҚТОШ ДОВРУҒИ

Бўстонлиқдаги «Оқтош» санаторийсининг довруғи иттифоқимизга кетган. Мусаффо тоғ ҳавоси, анвойи гулларнинг хушбўй ислари, роҳатижон зилол сув ҳар бир дам олувчига ҳузур бахш этади.

Санаторийда яйраб дам олиш ва даволаниш ҳам мумкин. Қўли гул шифокорлар беморлар соғлиғи ҳақида парвона бўлишади. Бу ердаги даволаш кабинетлари совет медицинасининг янги асбоб-ускуналари билан жиҳозланган.

Санаторийда Қарағанда шахтёрини, Целиноград тракторчисини, Иваново тўқимачисини ҳам кўриш мумкин. Улар санаторий хизматидан беҳад мамнун эканликларини изҳор этишади.

Санаторий ҳозирги пайтда бир мунча кенгайтирилмоқда. У йил бўйи ишлайдиган бўлади. Шунда бу ерда 4 минг киши дам олиб, даволанади.

ГУЛҒУНЧАЛАР

ИЛК ПАРВОЗ

Бу очиқ чеҳра, камтарин йигитни пионер ва ўқувчилар, санъат шинавандалари ва санъаткорлар кўпдан танишади. 1958 йилдаёқ унинг пионерлар учун ёзган «Октябрь фарзандлари» (Қ. Ҳикмат шеъри) ва йигит-қизларимизни ўзига мафтун этган «Икки ишқ» (М. Раҳмонов шеъри) қўшиқлари радио орқали узоқ-узоқларга парвоз этган эди.

Шундан бир йил ўтиб, Республика халқ ижодий уйи энг яхши қўшиқлар учун конкурс эълон қилди. Конкурс якунида биринчи мукофотга лойиқ асар топилмади, иккинчи ва учинчи мукофот эса биз сизга ҳикоя қилаётган ёш композиторнинг «Ишчи қизлар вальси» (Ё. Мирзо шеъри), «Ёшлик ҳақида қўшиқ» (Т. Илҳомов шеъри) асарларига берилди.

1963 йилда ҳунар мактаблари ўқувчилари учун ёзилган энг яхши қўшиқлар конкурсида ҳам у ғолиб чиқди. «Яхшидир ҳунар» (М. Қўшоқов шеъри) қўшиғи учун иккинчи мукофотни олишга муяссар бўлди.

1964 йилда энг яхши пионер қўшиқлари учун ўтказилган республика конкурсида эса унинг «Пионерлар марши» ҳамда «Биринчи май» (А. Бўрибоев шеъри) қўшиқлари мукофотли ўринларни эгаллади.

Мана бир неча йилдирким, фарзандларимиз радио ва телевизор орқали бу ёш композиторнинг «Дўстлик», «Салом, мактаб», «Октябрь фарзандлари», «Балли, оға Гагарин», «Пионерлар марши», «Болалар ва ғозлар», «Ўқитувчимиз», «Биз Ленин фарзандлари», «Пахта ялласи» қўшиқларини марок билан тинглаб келмоқдалар. Шугина эмас, улар бу қўшиқларни мактабларида, кўрикларда завқ-шавқ билан куйлашмоқда. «Музика саводи» дарсликларидан эса «Куёш қўшиғи», «Пионино», «Арғимчоқ» қўшиқларини ўқиб-ўрганишаётир.

Ёш композиторнинг болалар ва ёшлар учун ёзган «Дўстлик», «Интизор», «Қўлингдаги пиёлами» қўшиқлари грампластинка бўлиб чиқди.

Тонг. Радио концерт бошлади. Дикторнинг жарангдор овози янграйди.

— «Қўлингдаги пиёлами?» Жалолиддин Нажмиддинов музикаси, Ижро этади...

Шўх, дилрабо бу қўшиқ серфайз боғу роғларимиз, кўм-кўк пахта майдонларимиз, юксак тоғларимиз бўйлаб парвоз эта кетди. Бундан муаллифнинг ўзи—биз ёш композитор деб тилга олганимиз Жалолиддин Нажмиддинов ҳам беҳад завқ-шавққа тўлган. Бу завқ сал кам ўн йиллик ижодий меҳнат ва ўқиш-ўрганиш завқи! Бу давр ичида Жалолиддин устозлари С. А. Варелас, В. Борисенко, Т. Хомяков, Ф. Васильевлардан таълим олди. Айниқса композитор Сергей Афанасьевич Варелас ундан меҳнатини аямади. Композитор Ғофир Қодиров, музикашунос Аҳмад Одилов, дирежёрлик муаллими Рўзимбек Муродовлар ҳам ёш композиторнинг камолот чўққиси томон интилишида ўз ёрдамларини аямадилар.

Қўшиқлари тилдан-тилга, дилдан-дилга кўчиб юрган бугунги кунда Жалолиддин Нажмиддинов устозларига миннатдорчилик ила таъзим қилиб:

— Раҳмат, ташаккур! — дейди.

У. ЮСУПОВ

ИШҚ ВА ТАШВИ...

Тонг бошига қўйиб бошини
Нозланди шивирлаб чаман.
Мен ҳам қўмсаб, қора қош сени,
Май ўрнига хаёл ичаман.
Ол ғунчалар титрар бош эга.
Балки, ёри уйини сура.
Кўк соябон тутиб бошига,
Кутар суюк қуёшин курра.
Бутун борлиқ куйлар ёрини.
Ўйлолмадим, кечиргил, бу бор —
Сўнгигача, ёр, фақат сени.
Жоним, айтгил, ахир, одамлар
Қачон озод бўлмиш ташвишдан?
Кечирсин ишқ улар кўп дамлар
Азиз билар ташвишни ишқдан!
Бошлаб эдим сен ҳақда хаёл,
Устун келди дунё ташвиши.
Қутулолмас ундан, эҳтимол,

Бу дунёда яшаркан ки...
Бугун тўфон араб ери...
Поймол гуллар оғзи-бу...
Машоқ қилмай манглай...
Ўқ сочмасин теради деҳ...
Кечир сен ҳам, сочи ...
Фақат мени ўйлама бу ...
Бизни ҳеч вақт ўйламас ...
Биз оламни ўйлашга маҳ...
Ишққа ташна агарчи ду...
Гарчи қўмсар тун тонг в...
Керак бўлса қурбон қил...
У ишқига сени ва мени...
Бадгумон ўй асти кера...
Бу тақдирдан қўрқмасми...
Дунё бизнинг — ўзгани...
Дунё доим бизнинг ишқ...

Муҳаммадали ҚЎШ...

Товуқ гўштидан қозон кабоб

Пазанд...
МАСЛАҲ...

Уч-тўрт кун кўлда боқилган товуқни сўйиб, патларини ва ичини тозалайсиз. Патлари яхши юлиниши учун қайноқ сувга ботириб олиш керак. Тозаланган товуқни совуқ сув билан ювиб сувини силкитиб қўйинг. Сўнгра товуқни 50-60 граммли бўлакларга бўлиб тоғорага солиб устига туз, зира, туйилган мурч ва узум сиркаси сепиб аралаштирасиз, 2-3 соатга салқинроқ жойга олиб қўясиз.

Қизиган қозонга сариёғ солиб товуқ гўштини териб қўясиз, устига тўғралган ош кўкларини ҳам соласиз ва қозонни буғ чиқиб кетмайдиган қилиб бекитиб, 2-2,5 соат димлаб пиширасиз.

Товуқ гўшти пишгач, лаганда бетига сиркаланган пиёз ва тўғралган ош кўклар сепилган хо...
турхонга т...
Бу таомга ...
идишда пом...
пиёздан қили...
лат — «аччик...
тортасиз.

Масаллиғ: 2...
вуқ, 150 грам...
ёғ, 2 чой қо...
туйилган мурч,...
кошиғида зира...
шивит (укроп), ...
ка керак. Туз в...
сиркаси таъбига...
солинади.

Жаҳон ойнаси

НИГЕР ҚИРҒОҚЛАРИ СЕРТАШВИШ

Узининг лойқа сувларини Гвинея қўлтиғига олиб бориб қуювчи Нигер қирғоқларида ташвишли сукунат. Шарқий Нигерияни мамлакатнинг бошқа томонлари билан боғловчи яккаю-ягона кўприк тўсиб қўйилган, миналаштирилган. Икки қирқоққа тиканли симлар тортилган, ҳарбий патруллар дарёдаги ҳаракатни ҳушёр туриб кузатиб турибдилар. Фақат қайиқчиларгина Нигер дарёси бўйлаб сангиб, онда-сонда учраган йўловчиларни у қирғоқдан бу қирғоққа ўтказиб қўядилар.

Икки қирғоқни бир-биридан атиги бир миль ажратиб турибди. Икки қирғоқ ва бир-бирига душман бўлган икки лагерь. Яқиндагина орада ҳеч қандай чегара йўқ, ягона бир давлат ерлари ястанган эди. Шарқий қирғоқда яқиндагина мустақил деб эълон қилинган Биафра республикаси, қаршисида — Нигериянинг қолган қисми. Ғарбий ва Марказий Африка туташган жойдаги муҳим стратегик ўринни эгаллаган туганмас хом ашё ва ишчи кучига эга бўлган Нигерия узоқ вақтлардан буён чет эллик босқинчиларнинг эътиборини ўзига тортиб келган. Нигерия миллий-озодлик кучларининг тазйиқи билан инглизлар 1960 йилда бу мамлакатга чор-ночор мустақиллик беришга мажбур бўлдилар. Бироқ, Африкадаги бошқа кўпчилик мамлакатлар каби, ҳозирги чегаралари доирасидаги Нигерия шу асрнинг бошларида капиталист қароқчилар талон-тарожининг маҳсули сифатида пайдо бўлди. Африканинг жонли танасини бурда-бурда қилиб, нимталаб ташлаган хорижий босқинчилар африкаликларнинг манфаати ҳақида бош қотирмаган эдилар. Африка тупроғи бўлак-бўлак қилиб парчаланди, қабилалар ва элатлар бир-бирлари билан сунъий чегаралар орқали ажратилди, қариндош қишлоқлар ва ҳатто оилалар бир-бирига бегона бўлди.

Инглиз мустамлакачилари ўзларининг «парчалаб ташла ва ҳукмронлик қилавер» деган традицион шиорларини амалга ошира бориб, Нигерияда қабилалар орасида низо уруғини сочдилар. Улар пора ва дағдаға билан реакцион социал группалардан жосусларни ёлладилар ва бу жосуслар ёрдамида ўзларининг абадий ҳокимлигини ўрнатишни хаёл қилдилар. Шунинг учун ҳам мустақил Нигерия ўз ташкил топган дастлабки кундан бошлабоқ шу мураккаб проблемаларга дуч келди. Сиёсий партиялар қабила асосида ташкил топа бошлади. Давлат аппарати ҳам шу принципда танланди.

Маҳаллий реакционерлар ва инглиз чиновниклари томонидан тузилган сиёсий системага қарши мамлакатда авж олган қаршилик, ниҳоят ўтган йилнинг январь ойида бир группа армия офицерлари томонидан амалга оширилган давлат тўнтаришига олиб келди. Ҳокимият тепасига чиққан Агийи-Иронси ҳукумати мамлакат бирлигини сақлаш ва федератив давлатни унитар давлатга алмаштириш йўлида ички проблемаларни ҳал қилиш йўлини қидира бошлади. Аммо, айрим регионал лидерлар ва группировкалар баъзи раҳбарларининг қаршилик кучи кўзланган мақсадга эришишга тўсқинлик қилди ва орадан ярим йил ўтгач, Шимолий Нигерия лидерлари томонидан пишитилган янги ҳарбий тўнтариш натижасида ағдарилди. Орадан кўп ўтмай Шимолда Шарқий нигериялик аҳоли устидан қонли тажовузлар тўлқини авж олиб кетдики, бунинг оқибатида икки мингдан зиёд кишининг ёстиғи қуриди. Ибо қабиласига мансуб бўлган кишилардан (бу қабила Шарқий Нигериядаги асосий қабиладир) икки миллионга яқин киши қувғиндан қочиб, мамлакатнинг бошқа ерларидан Шарққа кела бошлади. Нигериянинг шарқи билан мамлакатнинг бошқа районлари ўртасида эълон қилинмаган уруш бошландики, бу оқибат натижада Шарқий Нигериянинг Биафра республикаси номи билан ажралиб чиқишига олиб келди.

Бу эълон қилинмаган уруш кейинги вақтда жуда қонли тус олди. Бутун мамлакат гўё ҳарбий ҳолатда эди. Федерал ҳукумат армияни сафарбар қилиш ҳақида буйруқ чиқарди. Резервдаги уч минг жангчини сафга чақирди, граждан мудофааси корпусини тузди. Лагос шаҳрида автомашиналарнинг кириши ва чиқиши қатъий чекланди, шаҳарга кириб келган пассажирлар темир йўл станциялари ва дарё пристанларида қаттиқ тинтув қилинадиган бўлди. Федераль ҳукумат бошлиғи Якуби Говон армияга бош қўмондонлик қилиш вазифасини ўз зиммасига олди. Федераль ҳукумат бошлиқларининг баёнотларида «Шарқдаги исъённи бостиришга» чақириқ оҳанглари жаранглай бошлади. Айниқса Шимолий Нигерия ҳарбий лидерлари қилич қайраяпти. Улар Говоннинг Биафрага ҳужум бошлашга сигнал беришига эришиш учун уринмоқдалар.

Уз навбатида ҳарбий ҳаракатлар бошлангудек бўлса ғафлатда қолмаслик учун Шарқда ҳам чоралар кўрилмоқда. Чет эл матбуотида келтирилган маълумотларга кўра, уч-тўрт минг кишини ташкил қилувчи армия қисмлари жанговар тайёр ҳолга келтирилган. Биафранинг пойтахти Энгу шаҳрида эса аҳвол чет эл мухбирларининг фикрига кўра, ҳарбий шароитни эслатади. Биноларнинг деворларида ҳушёрликка ва «зарба беришга» ҳозир туришга чақирувчи шиорлар осилган. Ҳамма жойга кучли патруллар қўйилган. Нигер дарёси устидаги кўприкка мина қўйилган, Нигериянинг бошқа томонларидан келувчилар синчковлик билан текшириб ўтказилмоқда.

Ҳозир бу қандай тугашини айтиш қийин. Фақат бир нарса — аҳвол ниҳоятда танглиги аён. Тўғри Лагос ҳукуматининг кейинги пайтдаги тадбирларига қараганда, у ҳарбий ҳужум қилишга ошиқмайди, ҳозирча Шарқий Нигерияни иқтисодий блокада қилиш билан чекланиб турмоқчи. Федерал ҳукумат Биафра қирғоқлари яқиндагина денгиз зонасини ёпиқ деб эълон қилди. Бу ҳақда барча чет эл кемачилик компанияларини огоҳлантирди. Нигер дарёси орқали озиқ-овқат ташиб ўтиш ва Шарқий Нигерия территориясига қорамол ҳайдаш тўхтатилган. Лагоснинг ҳисобига кўра, Биафрадаги озиқ-овқат запаси узоғи билан икки ойга етади. Шунингдек, хом ашё етишмаслиги учун цемент ва тўқимачилик саноати ҳам тўхтаб қолади, деб ўйламоқдалар. Биафра фақат ёқилғидан ташвишланмаса бўлади, чунки асосий нефть конлари ва мамлакатдаги нефть ҳайдаш заводи Шарқий Нигерия территориясида жойлашган.

Урни келганда нефть ҳақида айтиб ўтиш керак. Нигерия нефтининг иси қўпдан буён халқаро нефть монополияларини ҳолижонига қўймаётир — Шарқий Нигерияда Англиянинг «Шелл» ва «Бритиш петролеум» Американинг «Галор ойл» ва бошқа бир қатор компаниялари иш кўрмоқда. Ҳозир Урта Шарқда Исроилнинг агрессиясига ҳомийлик қилганликлари учун араб мамлакатлари уларга нефть етказиб беришни тўхтатиб қўйган бир пайтда Нигерия нефти алоҳида аҳамиятга эга. Лондонда чиқадиган «Таймс» газетаси: «Сувайш канали ёпилган ва Яқин Шарқдан нефть билан таъминлаш хавф остида қолган бир пайтда асосан Биафрада жойлашган Нигерия нефти ҳаётий аҳамият касб этади» деб бекорга ёзмаган эди.

Ғарб давлатларининг Нигериянинг бойликлари, унинг нефтига бўлган зўр қизиқиш, уларнинг саҳна орқасидаги кирдикорлари — ҳаммаси жаҳон матбуотида «африка гиганти» деган ном билан тез-тез тилга олинадиган бу мамлакатдаги воқеаларнинг ривожланишига таъсир қилган. Африка гиганти оғир кунларни бошдан кечирмоқда, у бетоб. Касалимустамлака ўтмишнинг қолдиғи. Лекин, бу ўлимга олиб борадиган касаллик бўлмаса керак. Нигерия халқи ўз мамлакатнинг тақдирини ҳал қилишни ўз қўлига олиб, мамлакатда яшовчи барча халқларнинг чинакам тенг ҳуқуқлигини таъминловчи демократик тараққиёт йўлидан борса, бу дардига малҳам қўя олади.

Гелий СКОБЕЛЕВ,
(ТАСС).

БАМАКО. Чечакка қарши оммавий эмлашда, Мали аҳолисининг деярлик ярмисини болалар ташкил этади. Ана шу болалар тўғрисида ғамхўрлик қилиш давлатнинг муҳим вазифаларидан биридир. Мали республикаси мустақилликка эришган йиллар ичида врач ва медицина ҳамширалари сони ўтган 70 йилга нисбатан икки баравар кўпайди. АДН — ТАСС фотоси.

ЛИТВА ГРАФИКАСИ БИДГОШЧИДА

ВАРШАВА. (АПН мухбиридан). Литва графикаси виставкасининг очилиши Польша маданий ҳаётида катта воқеа бўлди. Бу виставка яқинда Болтик бўйи республикалари билан мустаҳкам дўстлик иплари билан боғланган Бидгошчи шаҳрида очилди. Унда Литва рассомларининг 250 дан кўпроқ асари қўйилган.

Стасис Красаускас ижодиёти томошабинларнинг катта қизиқишига сабаб бўлди. Поляклар унинг ишлари билан бундан бир неча йил илгари танишган эдилар. Унинг кейинги асарлари орасида уч қисмдан иборат «кўшиқлар кўшиғи». «Ёшлик» номли линогравюралар бор. Шунингдек Лаим Барисайте, Арунас Тарабильд, Витаутас Валиус ва бошқаларнинг Литванинг шу кунлардаги ҳаёти ҳақида ҳикоя қилувчи, қадимги халқ эртаклари ва қўшиқларини тасвирловчи, тарихий сюжетларга бағишланган оригинал гравюралари диққатга сазовор бўлди.

Яқинда 67 йил Прага кўчалари бўйлаб Чехословакия темир йўлларида тинимсиз ишлаган локомотив миллий техника музейида «дам олиш» учун жўнатилди. ЧТК — ТАСС фотоси.

БИЛДИРИШ

10 июль соат 18 дан 30 минут ўтганда Тошкент область ва шаҳар партия комитетлари сиёсий маориф уйида (К. Маркс кўчаси, 30-уй)) халқаро аҳвол лекторлари. ҳозирги замон халқаро коммунистик ишчи ва миллий-озодлик ҳаракатлари тўғрисида лекция ўқувчи пропагандистлар учун доимий иш олиб борадиган семинарнинг навбатдаги машғулоти бўлади.

Х. Н. Козанчук «Яқин Шарқдаги аҳвол» деган темада лекция ўқийди.

Редактор ўринбосари
Ҳ. ИБРОҲИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО ТЎЛҚИНЛАРИДА

9 ИЮЛДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

7.45 «Ўқитувчилар ҳақида ҳикоялар» деган эшиттириш (ўзбекча).
8.25 «Эрталабки салом» деган концерт.
9.30 Енгил куйлар.
10.30 «Бугун балиқчилар куни» деган эшиттириш.
10.40 Ўзбек кинофильмларидан куйлар.
11.10 «ТАБАССУМ» радиожурнали.
12.15 «Эрталабки салом» (Москва).
13.00 Чорвадорлар учун концерт.
13.30 Балиқчилар кунига бағишланган концерт.
15.20 Кино янгиликлари.
15.30 Ғ. Ғулом. «ЁДГОР» повести асосида радиопостановка (ўзбекча).
16.50 «Октябрь» радиостанциясининг адабий программаси.
18.00 «ЁШЛИК» радиостанциясининг программаси.
18.40 Қозоқ куйлари.
19.20 Шарқ куйлари.
20.00 «ТАБАССУМ» радиожурнали. Такрорий эшиттириш.
21.20 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун дам олиш концерти.
22.00 «Дунё харитаси олдида» (ўзбекча).
22.10 Балиқчилар учун концерт.
23.10 Ўзбек куйларидан концерт.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Электр чолғу асбоблари ансамблининг концерти.
19.00 «Ленин мукофоти лауреати Зара Долуханова куйлайди» деган концерт-очерк.
20.00 «Юность» радиостанциясининг программаси (Москва).
21.00 Ҳилолий шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар (тожикча).
21.30 Берлин радиоси эстрада оркестри ижросида рақс куйлари.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

14.00 «Роз-Мари» опереттасининг монтажи.

10 ИЮЛДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

7.45 Куйлар.
7.55 Медицина темаларида суҳбат (ўзбекча).
8.25 Халқ қўшиқлари.
9.15 «Октябрь бунёд этган шаҳарлар» циклидан. Янгийўл шаҳри (ўзбекча).
9.30 Най тароналари.
9.50 «Илғор тажриба минбари» циклидан. «Орденли совхоз» деган суҳбат (тожикча).
10.30 И. Акбаров. Торли квартет.
11.10 Иқтисодий фанлар кандидати М. Шарифхўжаевнинг «Беш кунлик иш кунига ўтиш — йирик ижтимоий-иқтисодий тадбир» деган суҳбати (ўзбекча).
12.15 Республика халқ ҳофизларининг концерти.
12.50 «КОММУНИСТЛАР» деган очерк. Литва радиосининг эшиттириши (ўзбекча).
13.30 Япония оркестри ижросида жаҳон халқларининг куйлари.
16.10 «Бетховеннинг Гёте «Эгмонт» трагедиясига ёзган музикаси» деган эшиттириш.
17.00 «Юность Узбекистана» радиостанциясининг программаси.
18.10 Варелас. «Симфониетта».
18.30 Музикали драмалардан парчалар.
19.20 «Ёш овозлар» деган концерт (татарча).
20.00 «Мамлакат мудофаа қувватини кучайтиришда граждан мудофаасининг роли» деган суҳбат (русча).
20.10 «С. Я. Лемешев куйлайди». Туғилган кунининг 65 йиллигига.
20.45 «Октябрь 50 йиллигини муносиб кутиб оламиз» деган репортаж (ўзбекча).
21.25 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.
22.00 «Дунё воқеалари» (ўзбекча).
22.10 Ўзбекистон радиоси оркестри ва солистларининг концерти.
22.40 Ғафур Ғулом шеърлари (ўзбекча).
23.20 Куйлар тинглаб дам оламиз.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Франция қўшиқлари.
19.00 Муқимий ғазаллари билан айтиладиган қўшиқлар.
19.30 Жаҳон прогрессив адабиёти. Араб ёзувчиси Абдураҳмон ал-Хомисининг «Бу қон қуримайди» деган ҳикояси (русча).
20.10 Республика областлари театрлари артистларининг концерти.
20.45 Илмий темаларда эшиттириш (русча).
21.00 Х. Тўхтабоевнинг «КЎЧАТ» деган ҳикояси (тожикча).
21.20 «Юность Узбекистана» радиостанциясининг программаси. Такрорий эшиттириш.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

14.00 Театр микрофон олдида. Вахтангов номидаги театрнинг «Милтиқли киши» спектакли.
16.00 «Аршин мололон» музикали комедияси.

„ЗАНГОРИ" ЭКРАНДА

9 ИЮЛДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА
(3-канал)

Рус тилида:

10.55 Эшиттиришлар программаси.
11.00 Болалар учун. «Балиқчи мушук» деган мультфильм.
11.10 Кичкинтойлар учун. «Уйлаб топ» деган эшиттириш.
11.40 «Иккинчи синфда икки йил ўқиётган Иван Семенов ҳаётидан уч ярим кун».
13.00 «Ҳаво миллионери». Телеочерк. СССР Ҳаво флоти кунига бағишланади.

Ўзбек тилида:

13.10 Болалар учун. «Ажойиб кишилар ҳаёти» — Фредерик Жолио-Кюри.
14.10 «ХАЙР, КАБУТАРЛАР!». Бадиий фильм.

Рус тилида:

16.55 Эшиттиришлар программаси.
17.00 Телевизион янгиликлар.
17.15 Бугун — балиқчилар куни.
18.00 Москва кўрсатади. Мамлакат қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг Бутуниттифоқ телевизион фестивали. Эшиттириш Тошкентдан олиб кўрсатилади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

19.30 «ШАЙТОН ҒИЛДИРАГИ». Бадиий фильм.

Ўзбек тилида:

20.55 Телевизион янгиликлар.
21.10 «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. «Она шаҳрим — Тошкентим».
21.50 Шеъриятимиз байроқдори (Ғафур Ғулом).
22.10 Халқ созанда — бастакорлари. Ориф Қосимов.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
(5-канал)

Ўзбек тилида:

10.55 Эшиттиришлар программаси.
11.00 Ўқув эшиттиришлари программаси. Химия. Металл эмаслар.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

12.45 Интервидение. «Осмон паҳлавонлари». СССР Ҳаво флоти кунига бағишланган байрам ҳақида репортаж. Домодедово аэропортидан олиб кўрсатилади.
16.10 «Музикага йўл». Ленинграддан олиб кўрсатилади.
16.50 Балиқчилар кунига бағишланган эшиттириш.
17.30 Талабларингизга мувофиқ концерт.
18.00 Мамлакат қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг Бутуниттифоқ телевизион фестивали. Эшиттириш Тошкентдан олиб кўрсатилади.
19.30 Музикали киоска.
20.00 Эфирда «Молодость». «Октябрь ва ёшлар».
20.40 Киносаёҳатчилар клуби.
21.45 Интервидение. Ака-ука Знаменскийлар мукофотига енгил атлетика бўйича халқаро мусобақалар. Москвадан олиб кўрсатилади.
23.40 Телевизион янгиликлар.
24.00 Москва эшиттиришларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 ФРУНЗЕ ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ ЭШИТТИРИШЛАРИ.

10 ИЮЛДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА
(3-канал)

18.00 ЯРИМ АСР ЙИЛНОМАСИ. Телевизион фестиваль. Олмаота телевидение студиясининг эшиттиришлари.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
(5-канал)

ЎҚУВ ЭШИТТИРИШЛАРИ ПРОГРАММАСИ

Ўзбек тилида:

16.55 Эшиттиришлар программаси.
17.00 Физика. Электромагнетизм.
18.00 Химия. Бутлеровнинг химиявий тузилиш назарияси.
18.35 Математика. Геометриядаги тенгсизликлар.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

19.50 Эфирда «Молодость». «Комсомол қиссаси».
20.20 Рассом ва замон.
20.50 Москвада Қирғизистон ССР ҳафталиги. Эшиттиришлар анонси.
21.00 Телевизион янгиликлар.
21.15 Совет — Мўғул дўстлиги ойлигига бағишланган эшиттириш.
21.30 Музикали маяк.
21.40 Голлар, очколар, секундлар.
22.00 Туркманистон Москва билан хайрлашади.
22.20 Совет ҳокимиятининг 50 йиллигига бағишланган тезислари.
22.30 Г. Шерфи. «Йўқолган амалдор». Телеспектакль биринчи қисмининг премьераси.
23.30 Телевизион янгиликлар.
24.00 Халқаро китоб виставкасидан репортаж.
00.30 Москва эшиттиришларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
(9-канал)

Рус тилида:

17.55 Эшиттиришлар программаси.
18.00 Телевизион янгиликлар.
18.15 Болалар учун. «Рига ҳайвонот боғида» деган телефильм.
18.25 Совет Армияси жангчилари учун. «Ёшларимизга қанотли баҳодирлар қаҳрамонлиги ҳақида» деган эшиттириш.
18.45 «Сергей Лемешев куйлайди». Туғилган кунининг 65 йиллигига.
20.00 «Киев-66». Ҳужжатли фильм.
20.20 Эшиттиришлар программаси.

Ўзбек тилида:

20.25 Телевизион янгиликлар.
20.40 «Лондон — Монреаль» Кинофильм.
20.50 Халқ ижоди саҳифаларидан. «ГЎРЎҒЛИ ВА БАЗИРГОН» (иккинчи қисми).
21.30 «ОСМОННИ ЗАБТ ЭТГАНЛАР». Бадиий фильм.

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 8/VII да **Гавҳари шамчироқ**, 9/VII да **Катта концерт** (ёзги бинода) **Фарҳод ва Ширин** (қишки бинода, кеч соат 8 30 минутда бошланади).

КИНО театрларда

8 ИЮЛДА
ҚИШКИ БИНОДА

Андрес Лапетеусга нима бўлди? — «ВОСТОК», «ЎЗБЕКИСТОН» (кечқурун).
Бумеранг — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 8 да), «МОСКВА» (кеч соат 8 да).
Хавфли ёшлик — НАВОИЙ номли (кеч соат 8.20 минутда ва 10.00 да), «ЧАЙКА» (кечқурун)
Айболит-66 — САНЪАТ САРОЙИ (кечқурун).
Ҳозир бошқача замонлар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).
Аччиқ донлар — «МОСКВА» (кеч 6 ва 9.45 минутда).
Геракл жасорати — НАВОИЙ номли (кечқурун).
Бўйдоқнинг ҳаёти — «КОМСОМОЛ 30 ИЛЛИГИ» (кеч 6 ва 9.45 минутда).

ЁЗГИ БИНОДА

Кеча, бугун, эртага — «ФЕСТИВАЛЬ».
Ҳозир бошқача замонлар — «ХИВА»
Килиманжаро қори — ТЕЛЬМАН номли.
Ўтмиш билан учрашув — «РАКЕТА».
Геракл жасорати — НАВОИЙ номли.

9 ИЮЛДА
ҚИШКИ БИНОДА

Андрес Лапетеусга нима бўлди? — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун)
Ташвишли ёшлик — НАВОИЙ номли (кеч соат 8.20 ва 10.00 да). «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).
Бумеранг — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб 10, кундуз соат 12, 4 да ва кеч 8.00 да). «МОСКВА» (кундуз соат 12 4 ва кеч 8.00 да).
Ҳозир бошқача замонлар — «ЎЗБЕЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).
Айболит —66 — САНЪАТ САРОЙ (кундуз ва кечқурун).
Геракл жасорати — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун)
Аччиқ донлар — «МОСКВА» (кундуз 2, кеч соат 6 ва 9.40 минутда)
Бўйдоқнинг ҳаёти — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз 2. кеч соат 6 ва 9.45 минутда).

ЁЗГИ БИНОДА

Кеча, бугун, эртага — «ФЕСТИВАЛЬ».
Ҳозир бошқача замонлар — «ХИВА».
Килиманжаро қори — ТЕЛЬМАН номли.
Ўтмиш билан учрашув — «РАКЕТА».
Геракл жасорати — НАВОИЙ номли.

Тошкент шаҳар, Чилонзор (Октябрь) районидаги 29 сон кечки ишчи-ёшлар мактаби томонидан **МУСАТАЕВ** Бойсафар номига берилган **503290** номерли йўқолган етуклик аттестати **БЕКОР ҚИЛИНСИН**

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар. ...ржинский кўчаси. 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Коммутатор — 83-02-49 дан 83-02-58гача, редактор ўринбосарлари — 83-29-33. 83-29-09; масъул секретарлар — 83-27-22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — 83-29-42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — коммутатор орқали 7-81; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — 83-29-55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари — 83-29-70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — 83-27-57; ахборот бўлими — 83-65-57; эълонлар бўлими — 83-81-42.

Р. 06462. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64579. Нашр. № 2952.